

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 8.5.2012
SWD(2012) 128 v konečnom znení

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

**Usmernenia na uplatňovanie smernice 2008/48/ES (smernica o spotrebiteľskom úvere)
vo vzťahu k nákladom a ročnej percentuálnej miere nákladov**

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

USMERNENIA NA UPLATŇOVANIE SMERNICE 2008/48/ES (SMERNICA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE) VO VZŤAHU K NÁKLADOM A ROČNEJ PERCENTUÁLNEJ MIERE NÁKLADOV

Tento dokument je pracovným dokumentom útvarov Európskej komisie určený na informačné účely. Nepredstavuje ani neanticipuje oficiálne stanovisko Európskej komisie k danej problematike.

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	RPMN.....	6
2.1	ÚLOHA RPMN	6
2.2	RPMN VERZUS ÚROKOVÁ SADZBA ÚVERU.....	6
2.3	INFORMOVANIE O RPMN	7
2.4	ZANEDBATEĽNÉ POPLATKY	8
2.5	REPREZENTATÍVNY PRÍKLAD.....	9
2.6	INFORMÁCIE O ÚVERE POSKYTOVANÉ PRED UZAVRETÍM ZMLUVY O ÚVERE.....	11
3	CELKOVÉ NÁKLADY SPOJENÉ S ÚVEROM	14
3.1	DEFINÍCIA CELKOVÝCH NÁKLADOV SPOJENÝCH S ÚVEROM.....	14
3.2	VÝPOČET CELKOVÝCH NÁKLADOV SPOJENÝCH S ÚVEROM NA ÚČELY VÝPOČTU RPMN	16
3.3	BALÍKY PRODUKTOV	18
3.4	INFORMOVANOSŤ VERITEĽA O NÁKLADOCH.....	19
4	VÝPOČET RPMN: PRÍLOHA I	20
4.1	POZNÁMKY.....	20
4.1.1	POZNÁMKA C): POČÍTANIE ČASOVÝCH INTERVALOV	20
4.1.2	POZNÁMKA D).....	24
4.1.3	POZNÁMKA E)	25
4.2	PREDPOKLADY PRE VÝPOČET RPMN.....	25
4.2.1	PREDPOKLADY A) A B)	25
4.2.2	PREDPOKLAD C)	26
4.2.3	PREDPOKLAD D)	27
4.2.4	PREDPOKLAD E).....	28
4.2.5	PREDPOKLAD F).....	30
4.2.6	PREDPOKLAD G)	32
4.2.7	PREDPOKLAD I).....	33
4.2.8	PREDPOKLAD J).....	34

1 ÚVOD

Cieľom smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (CCD)¹ je uľahčenie vývoja dobre fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi. Tento trh by mal tiež ponúknuť dostatočný stupeň ochrany spotrebiteľa s cieľom zabezpečiť jeho dôveru.

V záujme dosiahnutia cieľa, ktorým je zabezpečiť všetkým spotrebiteľom v Európskej únii vysokú a rovnocennú úroveň ochrany ich záujmov a vytvoriť skutočný vnútorný trh v oblasti spotrebiteľských úverov, CCD v rámci celej EÚ plne harmonizuje okrem iného tieto aspekty:

- zložky celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (článok 3 písm. g));
- metodiku a predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) (článok 19 a príloha I); a
- povinnosti týkajúce sa sprístupnenia ďalších relevantných informácií, ktoré majú byť poskytnuté spotrebiteľovi (kapitola II).

S ohľadom na informácie poskytnuté spotrebiteľovi je potrebné poznamenať, že smernica o nekalých obchodných praktikách² („UCPD“), stanovuje všeobecné záruky, ktoré dopĺňajú informačné požiadavky podľa smernice CCD.

Podľa UCPD sa obchodná praktika považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a ak podstatne narušuje ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa. To zahŕňa najmä klamlivé konanie a opomenutie, ale aj niektoré druhy agresívnych obchodných praktík.³ Ustanovenia UCPD sa uplatňujú tak pred transakciou, ako aj počas nej a po jej uskutočnení, teda v štádiu reklamy, pred uzatvorením zmluvy, a v zmluvnom a následnom štádiu.⁴

Ak existuje konflikt medzi ustanoveniami UCPD a inými pravidlami EÚ, ako napríklad CCD, zo zásady *lex specialis* zakotvenej v článku 3 ods. 4 UCPD vyplýva, že prednosť majú špecifickejšie pravidlá, teda v tomto prípade pravidlá obsiahnuté v CCD. V CCD je odkaz na vzťah medzi UCPD a CCD ohľadom požiadaviek na informácie v štádiu reklamy uvedený v článku 4 ods. 4 a úvodnom ustanovení 18, čo potvrdzuje zásadu *lex specialis*.

V oblastiach, resp. aspektoch, ktoré CCD nepokrýva, sa uplatňuje UCPD a dopĺňa rámec tým, že vyplňa existujúce medzery.

Avšak podľa článku 3 ods. 9 UCPD vo vzťahu k finančným službám, ako sú definované v smernici 2002/65/ES⁵, a vo vzťahu k nehnuteľnému majetku UCPD stanovuje len minimálnu harmonizáciu. To znamená, že členské štáty môžu ísť nad rámec požiadaviek UCPD

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS; Ú. v. EÚ L 133, 22.5.2008.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“); Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005.

³ Články 5-9 smernice 2005/29/ES.

⁴ Článok 3 ods. 1 smernice 2005/29/ES.

⁵ Smernica 2002/65/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. septembra 2002 o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku; Ú. v. EÚ L 271, 9.10.2002.

a zavádzať požiadavky, ktoré sú reštriktívnejšie alebo reštriktívnejšie pre oblasti, resp. aspekty, ktoré CCD nepokrýva.

Okrem toho, smernicou 2008/48/ES nie je dotknutá možnosť členských štátov prijímať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných praktík napríklad tým, že zavedú a zachovajú opatrenia na podporu finančnej gramotnosti, spustia verejné kampane na zvýšenie povedomia v tejto oblasti alebo sa budú zaoberať otázkou nadmernej zadlženosti.

Tento pracovný dokument útvarov Komisie bol vypracovaný na základe práce, ktorú vykonali útvary Komisie vo svetle informácií a poznatkov o transpozícii CCD členskými štátmi. Jeho hlavným účelom je poskytnúť usmernenia ku kľúčovým pojmom a ustanoveniam CCD, najmä pokiaľ ide o celkové náklady spojené s úverom a RPMN. Cieľom týchto usmernení je dosiahnuť spoločné porozumenie ohľadom ustanovení obsiahnutých v CCD a uľahčiť konvergenciu postupov medzi členskými štátmi pri implementácii a uplatňovaní CCD na zmluvy o spotrebiteľskom úvere v rámci rozsahu pôsobnosti smernice, ako je uvedený v článku 2. Týmto spôsobom by tieto usmernenia mali prispieť k dosiahnutiu hlavného cieľa smernice, ktorým je zlepšenie fungovania vnútorného trhu v oblasti spotrebiteľských úverov a tiež poskytnutie dostatočného stupňa ochrany spotrebiteľom. Usmernenia berú do úvahy výsledky dotazníka zaslaného členským štátom začiatkom roka 2011, ktorý sa týkal vnútroštátnych postupov pri uplatňovaní pravidiel o RPMN na spotrebiteľské úvery a ťažkostí v procese transpozície.

Týmto usmerneniami nie je dotknuté žiadne iné spoločné porozumenie či konvergenčné postupy týkajúce sa iných foriem úverov, napríklad hypotekárnych úverov. Okrem toho usmernenia nemajú žiadnu právnu silu a v prípade sporu prináleží výklad CCD v konečnom dôsledku Európskemu súdnemu dvoru. Medzi špecifické prvky CCD, o ktorých tento dokument pojednáva, patria:

- úloha RPMN (časť 2.1) na rozdiel od úrokovej sadzby úveru (časť 2.2);
- pravidlá pre poskytovanie informácií o RPMN a štádiá poskytovania týchto informácií (časť 2.3);
- úloha a štruktúra reprezentatívneho príkladu (časť 2.5);
- ďalšie informácie týkajúce sa nákladov spojených s úverom a charakteristík úverového produktu, poskytnuté pred uzavretím zmluvy o úvere (časť 2.6);
- objasnenie zložiek, ktoré majú byť zahrnuté do celkových nákladov spojených s úverom a RPMN (časť 3);
- počítanie časových intervalov (časť 4.1.1); a
- objasnenie použitia predpokladov podľa časti II prílohy I (v znení smernice 2011/90/EU⁶) (časť 4.2).

⁶ Smernica Komisie 2011/90/EÚ zo 14. novembra 2011, ktorou sa mení a dopĺňa časť II prílohy I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES stanovujúca dodatočné predpoklady na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov; Ú.v. EÚ L 296, 15.11.2011.

2 RPMN

2.1 ÚLOHA RPMN

Cieľom RPMN je poskytnúť číselné a porovnateľné vyjadrenie nákladov spotrebiteľa súvisiacich s úverom.

Úvodné ustanovenie 19 túto úlohu zdôrazňuje tým, že uvádza: „*Na to, aby sa spotrebiteľia mohli rozhodnúť na základe úplnej znalosti veci, mali by sa im pred uzavretím zmluvy o úvere poskytnúť primerané informácie o podmienkach a nákladoch spojených s úverom a o ich povinnostiach, ktoré si spotrebiteľ môže vziať so sebou a zväziť. V záujme čo najväčšej transparentnosti a porovnateľnosti ponúk by tieto informácie mali zahŕňať najmä ročnú percentuálnu mieru nákladov na úver určenú rovnakým spôsobom v rámci Spoločenstva [...]*“

S cieľom dosiahnuť porovnateľnosť a prispieť k vytvoreniu jednotného trhu spotrebiteľských úverov v EÚ by mali byť jednotlivé zložky celkových nákladov spojených s úverom, ako aj metóda a predpoklady použité pri výpočte RPMN definované jednotne v celej EÚ.

2.2 RPMN VERZUS ÚROKOVÁ SADZBA ÚVERU

CCD definuje RPMN v článku 3 písm. i) ako „*celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom, vyjadrené ako percento ročne z celkovej výšky úveru [...]*“. Vysvetlenie RPMN je uvedené v článku 19 ods. 1, ktorý popisuje RPMN ako mieru rovnajúcu sa na ročnej báze „*súčasnej hodnote všetkých záväzkov (čerpania, splátky a poplatky), budúcich alebo súčasných, na ktorých sa dohodli veriteľ a spotrebiteľ*“. CCD tiež stanovuje, že RPMN musí byť vypočítaná podľa matematického vzorca uvedeného v časti I prílohy I.

Je však potrebné poznamenať, že povaha platieb, ktoré má vykonať spotrebiteľ, sa môže líšiť. Napríklad platby môžu byť vo forme splátok istiny. Môže ísť tiež o splátky úroku, administratívne poplatky, poplatky za vedenie úverov, poplatky za čerpanie alebo splátky, náklady na doplnkové služby, atď. Veriteľ tiež môže platby počítať použitím rozličných metód a premenných. Všetky tieto rozdiely v metódach výpočtu platieb sú bezvýznamné pre výpočet RPMN. Matematický vzorec umožňujúci výpočet RPMN ako jedinej neznámej hodnoty v rovnici je možné použiť len potom, ako sú výšky a dátumy platieb, ktoré má vykonať spotrebiteľ, a čerpania úveru známe alebo špecifikované v súlade s predpokladmi pre výpočet RPMN uvedenými v článku 19 a prílohe I.

RPMN by sa teda nemala zamieňať s úrokovou sadzbou úveru, ktorú účtuje veriteľ, alebo s interným výpočtom, ktorý si robí veriteľ v súvislosti s výpočtom úrokových nákladov, na čo môže veriteľ použiť rôzne metódy výpočtu v súlade s platným vnútroštátnym právom. Tieto rôzne metódy môžu napríklad zahŕňať použitie jednoduchého alebo zloženého úročenia, alebo rôzne frekvencie zloženého úročenia (denné, týždenné, mesačné atď.). Keďže CCD neupravuje metódu používanú na výpočet úrokových nákladov, členské štáty a/alebo veritelia si môžu stanoviť metódu použitú na výpočet týchto nákladov.

Naproti tomu CCD definuje metódu výpočtu RPMN, ako aj predpoklady, ktoré sa v prípade potreby na tento účel použijú. To je zdôraznené v úvodnom ustanovení 19: „*V záujme čo najväčšej transparentnosti a porovnateľnosti ponúk by tieto informácie mali zahŕňať najmä ročnú percentuálnu mieru nákladov na úver určenú rovnakým spôsobom v rámci Spoločenstva [...]*“ *[...] Pokiaľ ide o úrokovú sadzbu úveru, frekvenciu splátok a kapitalizáciu*

úrokov, veritelia by mali používať svoj bežný spôsob výpočtu pre príslušný spotrebiteľský úver.“

Preto CCD rešpektuje rôznorodosť metód používaných na výpočet úrokových nákladov v praxi, ale stanovuje jedinečnú metódu pre výpočet RPMN. Táto jedinečná metóda sa uplatní za predpokladu, že je možné dosiahnuť porovnateľnosť nákladov prostredníctvom takéhoto jednotného spôsobu výpočtu RPMN. Je však potrebné poznamenať, že bez ohľadu na to, ako sa počítajú úrokové náklady, úroková sadzba úveru musí byť uvedená v reklame a inej dokumentácii ako ročná sadzba (vyjadrená na ročnom základe) (článok 3 písm. j)). To pomáha zaistiť, aby bola úroková sadzba ľahšie porovnateľná s RPMN⁷ a s inými úverovými ponukami.

2.3 INFORMOVANIE O RPMN

V CCD je informovanie o RPMN, ako aj poskytovanie ďalších informácií ústredným prvkom cieľa ochrany spotrebiteľa. Táto požiadavka sa vzťahuje na všetky úverové zmluvy spadajúce do rozsahu pôsobnosti CCD a na všetky tri štádiá vzťahu: na reklamu, na predzmluvné a zmluvné štádium.

Jediné odchýlky od tohto pravidla sú popísané nižšie⁸:

- Napriek tomu, že úvery vo forme povoleného prečerpania splatné do 1 mesiaca sú spod pôsobnosti CCD vyňaté, článok 6 ods. 5 CCD ukladá povinnosť poskytnúť určité informácie vrátane RPMN, znázornené prostredníctvom reprezentatívneho príkladu, už pred uzavretím zmluvy.
- V rámci odľahčeného režimu, ktorý sa vzťahuje na povolené prečerpania splatné na požiadanie alebo do 3 mesiacov, členské štáty môžu rozhodnúť, že informáciu o RPMN nie je potrebné poskytnúť v žiadnom štádiu procesu. Avšak celkové náklady spojené s úverom musia byť uvedené v zmluve o povolenom prečerpaní v súlade s článkom 10 ods. 5 písm. f), pričom výpočet by sa mal urobiť s použitím rovnakých predpokladov, aké sa používajú pri výpočte RPMN.
- V rámci odľahčeného režimu, ktorý sa vzťahuje na zmluvy o úvere vo forme prekročenia, sa nevyžaduje ani poskytnutie RPMN, ani reprezentatívneho príkladu. Podľa článku 2 ods. 4 sa na úvery vo forme prekročenia vzťahujú len články 1 až 3, 18, 20 a 22 až 32 CCD. Ako stanovuje článok 18 ods. 1, zmluva o otvorení bežného účtu umožňujúca spotrebiteľovi prekročenie musí navyše obsahovať aj informácie uvedené v článku 6 ods. 1 písm. e), t.j. informácie o úrokovej sadzbe úveru a ostatných poplatkoch, čo nezahŕňa informáciu o RPMN. Taktiež, podľa článku 18 ods. 2, ak sa prekročenie stane výrazným a trvá dlhšie ako 1 mesiac, je potrebné poskytnúť ďalšie informácie, ale ani v tomto prípade medzi ne nepatrí informácia o RPMN.

Je potrebné poznamenať, že voľnosť členských štátov pri zavádzaní alebo zachovaní vnútroštátnych požiadaviek na poskytovanie informácií o RPMN je v každom z týchto prípadov odlišná. Konkrétne:

⁷ Členské štáty sa môžu slobodne rozhodnúť, či budú, alebo nebudú požadovať, aby sa úroková sadzba úveru vyjadrovala ako skutočná ročná sadzba (EAR – *effective annual rate*) s použitím rovnakých pravidiel, ako platia pre výpočet RPMN, aby sa vždy rovnala RPMN, okrem prípadov, keď existujú aj poplatky neúrokovej povahy.

⁸ Pripomínáme, že CCD odkazuje na prekročenie a prečerpanie na bežných účtoch.

- Vylúčenie úverov vo forme povoleného prečerpania splatných do 1 mesiaca spod rozsahu pôsobnosti CCD umožňuje členským štátom uplatniť na tieto úverové zmluvy ustanovenia CCD v zmysle úvodného ustanovenia 10. V ňom sa uvádza: „*Touto smernicou by však nemalo byť dotknuté uplatňovanie ustanovení tejto smernice členskými štátmi v súlade s právom Spoločenstva v oblastiach, na ktoré sa jej rozsah pôsobnosti nevzťahuje. Členský štát by preto mohol zachovať alebo zaviesť vnútroštátne právne predpisy zodpovedajúce ustanoveniam tejto smernice alebo niektorým jej ustanoveniam o zmluvách o úvere mimo rozsahu pôsobnosti tejto smernice*“. Členské štáty preto môžu na národnej úrovni stanoviť, že poskytnutie informácie o RPMN je aj pri týchto zmluvách povinné.
- Úvery vo forme povoleného prečerpania splatné na požiadanie alebo do 3 mesiacov a zmluvy o úvere vo forme prekročenia spadajú pod odľahčený režim, čo znamená, že sa na ne vzťahujú len výslovne špecifikované ustanovenia CCD, ostatné nie. Toto je vysvetlené v úvodnom ustanovení 11, ktoré uvádza, že: „*V prípade osobitných zmlúv o úvere, na ktoré sa vzťahujú len niektoré ustanovenia tejto smernice, by členské štáty nemali mať možnosť prijať vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa vykonávajú iné ustanovenia tejto smernice.*“ Pri úveroch vo forme povoleného prečerpania splatných na požiadanie alebo do 3 mesiacov, ako sa uvádza vyššie, dávajú príslušné ustanovenia členským štátom voľnosť rozhodnúť sa, či musí byť informácia o RPMN v ktoromkoľvek štádiu procesu poskytnutá. Avšak na úvery vo forme prekročenia sa ustanovenia o RPMN nevzťahujú, a teda členské štáty nesmú od veriteľov vyžadovať poskytnutie informácie o RPMN, ako to definuje CCD, v žiadnom zo štádií. Z pohľadu spotrebiteľa by tiež bolo zavádzajúce použiť pojem RPMN na kvantifikovanie nákladov, ktoré boli vypočítané odlišne. Uvedené však členským štátom nebráni v tom, aby vo vnútroštátnom práve, ktorým sa riadia zmluvy o bežnom účte nespádajúce do pôsobnosti CCD, zaviedli povinnosť poskytovať informácie o iných *ad hoc* kvantifikáciách nákladov. Avšak informačné požiadavky uvedené v článku 18 CCD by mali byť splnené, pokiaľ ide o informačné aspekty, ktoré CCD pokrýva.

Pokiaľ ide o požiadavku na poskytnutie informácií o RPMN pri aktívnom úvere, je potrebné uviesť, že CCD od veriteľov nevyžaduje poskytovať informácie o novej RPMN, keď dôjde k zmene úrokovej sadzby úveru alebo v poplatkoch tvoriacich celkové náklady spojené s úverom (pozri články 11 a 12 ods. 2) alebo keď sa menia príslušné zmluvné podmienky. CCD v skutočnosti vôbec neupravuje čo s RPMN v prípade, že v existujúcich zmluvných podmienkach nastanú zmeny, ktoré môžu RPMN ovplyvniť. Preto majú členské štáty možnosť upraviť vo vnútroštátnom práve povinnosti týkajúce sa zmien v existujúcich úverových zmluvách v súlade s právom Únie⁹. Podľa CCD, ak má byť poskytnutá informácia o RPMN, pri jej výpočte sa berú do úvahy len budúce alebo existujúce záväzky (čerpania, splátky, poplatky) v súlade s článkom 19 ods. 1. Znamená to, že prípadné minulé záväzky zmluvných strán sú vylúčené.

2.4 ZANEDBATEĽNÉ POPLATKY

Článok 2 ods. 2 písm. f) vylučuje spod rozsahu pôsobnosti CCD tie „*zmluvy o úvere, podľa ktorých sa úver musí splatiť do troch mesiacov a splatné sú len zanedbateľné poplatky*“. Pri stanovení úrovne a definovaní týchto zanedbateľných poplatkov sa musí zväziť nasledovné:

⁹ Napr. článok 42 ods. 3 a článok 44 smernice 2007/64/ES o platobných službách na vnútornom trhu.

- tieto poplatky sú poplatkami zahrnutými do celkových nákladov spojených s úverom, ako sú definované v článku 3 písm. g);
- úroveň poplatkov, ktorá je považovaná za zanedbateľnú, môžu špecifikovať členské štáty vo svojej vnútroštátnej implementačnej legislatíve napríklad tak, že stanovia pevnú sumu alebo uvedú, že určité percento celkovej výšky úveru predstavuje strop, nad ktorý musia byť poplatky považované za zanedbateľné. Členské štáty si vo svojom vnútroštátnom práve tiež môžu jednoducho zachovať pojem „zanedbateľné poplatky“ s tým, že jeho výklad prenechajú súdom;
- pri posudzovaní úrovne poplatkov považovaných za zanedbateľné môžu relevantné kritériá zahŕňať výšku poplatku, či už v absolútnom vyjadrení, alebo pomerne k výške úveru, výšku čerpania alebo hodnotu a počet transakcií, alebo porovnanie nákladov s nákladmi na iný podobný alebo konkurenčný produkt na trhu.

2.5 REPREZENTATÍVNY PRÍKLAD

Ak je RPMN zverejnená v reklamnom alebo predzmluvnom štádiu, CCD uvádza, že by mala byť poskytnutá formou reprezentatívneho príkladu, účelom ktorého je, aby bola RPMN a celkové náklady spojené s úverom pre spotrebiteľa zrozumiteľnejšie. Relevantné časti CCD zahŕňajú:

Úvodné ustanovenie 19: „Kedže ročná percentuálna miera nákladov sa dá v tejto fáze uviesť len pomocou príkladu, takýto príklad by mal byť reprezentatívny. Mal by preto zodpovedať napríklad priemernej dĺžke trvania a celkovej výške poskytnutého úveru pri príslušnom druhu zmluvy o úvere a prípadne kupovanému tovaru. Pri určovaní reprezentatívneho príkladu by sa malo zohľadniť, ako často sa na konkrétnom trhu uzatvárajú určité druhy zmlúv o úvere [...]“. Článok 4 ods. 2: „Štandardné informácie zrozumiteľne, stručne a zreteľne pomocou reprezentatívneho príkladu uvádzajú: [...]“

Článok 5 ods. 1 písm. g): „[...]ročnej percentuálnej miery nákladov a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, znázornenej pomocou reprezentatívneho príkladu, v ktorom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery; ak spotrebiteľ oznámil veriteľovi jeden alebo viac prvkov svojho preferovaného úveru, ako napríklad dĺžku trvania zmluvy o úvere a celkovú výšku úveru, veriteľ tieto prvky zohľadní [...]“.

Potrebné je upozorniť, že všetky odkazy v rámci CCD odkazujú na reprezentatívny príklad (vrátane reprezentatívnej RPMN) v jednotnom čísle, nie na reprezentatívne príklady v množnom čísle¹⁰. Dôvodom je, že pri konkrétnom úvere je reprezentatívny príklad v každom štádiu zmluvy o úvere jedinečný.

¹⁰ V súvislosti s informáciami poskytovanými pred uzavretím zmluvy pri zmluvách o úvere, ktoré sa riadia článkom 2 body 3, 5 a 6, článok 6 ods. 1 písm. f) uvádza, že RPMN sa vyjadruje prostredníctvom „reprezentatívnych príkladov“. Aby sme mohli určiť, či toto množné číslo umožňuje použiť viac ako jeden reprezentatívny príklad v prípade osobitných zmlúv, ktoré sa riadia článkom 6, alebo len jednoducho odkazuje na rôzne druhy zmlúv, ktoré sa riadia článkom 6, je potrebné zohľadniť cieľ CCD a jej účel uvedený v úvodných ustanoveniach. Úvodné ustanovenie 19 konkrétne odkazuje na „reprezentatívny príklad“ v jednotnom čísle a zdôrazňuje potrebu zabezpečiť porovnateľnosť rôznych ponúk. Takúto porovnateľnosť ponúk by bolo obzvlášť

V prípade reklamy CCD definuje reprezentatívny príklad veľmi všeobecne, pričom požaduje len, že príklad musí byť reprezentatívny pre daný typ úveru.

V každom prípade, či už ide otázku zohľadnenia trhových podmienok všeobecne, alebo o snahu zohľadniť presné charakteristiky úveru, ktorý má spotrebiteľ získať od veriteľa, prednosť by mali mať podmienky konkrétneho spotrebiteľského úveru pred všeobecnými trhovými podmienkami.

V opačnom prípade by mohlo dôjsť k vzniku významných rozdielov medzi informáciami uvádzanými v reklame a informáciami, ktoré sú poskytnuté spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy a pri jej uzatváraní. Riziko, že sa tak stane, je vyššie v prípade úverov určených pre skupiny spotrebiteľov, ktorí sú obzvlášť zraniteľní, alebo v prípade úverov s nízkou hodnotou, či krátkodobých úverov.

Preto by veriteľ vo všeobecnosti mal určiť obsah reprezentatívneho príkladu s ohľadom na odôvodnené očakávania týkajúce sa ponuky. V tomto štádiu ustanovenia UCPD dopĺňajú ustanovenie CCD: v rámci komerčnej prezentácie veriteľa by reprezentatívny príklad mal obsahovať jasné a pravdivé informácie o nákladoch spojených s úverom, a aj keď sú poskytnuté informácie vecne správne, ich celková prezentácia by nemala byť spôsobilá uviesť spotrebiteľa do omylu a viesť k tomu, že spotrebiteľ urobí také rozhodnutie, ktoré by inak neurobil (článok 6 písm. 1 UCPD).

V prípadoch, keď sa niektorá zložka úveru významne mení a takáto zmena má zásadný vplyv na RPMN, môže byť vhodné zohľadniť pri výpočte RPMN predpoklady uvedené v prílohe I, ktoré umožnia určiť konkrétnu hodnotu tejto zložky. Príkladom je situácia, keď sa výška úveru môže výrazne meniť, pričom existujú náklady, ktoré sú od výšky úveru nezávislé.

Uvedené by sa malo vykladať v spojení s článkom 7 UCPD, ktorý sa týka klamlivých opomenutí. Článok 7 ods. 4 UCPD v tejto súvislosti uvádza, že cena ponúkaného produktu alebo služby, alebo ak nemožno cenu rozumne stanoviť vopred, spôsob, ktorým sa vypočíta, predstavuje podstatnú informáciu, ktorú je vo výzve na kúpu potrebné spotrebiteľovi poskytnúť jasným, včasným a jednoznačným spôsobom.

Medzi ďalšie príklady patria zmluvy o poskytnutí kreditnej karty a ďalšie zmluvy o revolvingových úveroch. V štádiu reklamy takýchto produktov je vhodné, aby sa reprezentatívny príklad a RPMN počítali na základe úverového limitu vo výške 1 500 EUR v súlade s predpokladom podľa písm. h) prílohy I z dôvodu, že uvedený limit je typický pre takéto zmluvy. Ak však zadávateľ reklamy vie, že ide o málo pravdepodobnú situáciu - napríklad preto, že veriteľ neposkytuje úvery nad určitý nižší limit - výpočet by mal namiesto toho zohľadňovať túto nižšiu sumu.

V prípade osobných úverov a zmlúv o úvere na pevne stanovenú sumu môže byť vhodnejšie, aby každý veriteľ pri reprezentatívnom príklade vychádzal z výšky úveru, ktorá je typická pre jeho vlastnú ponuku produktov a očakávanú spotrebiteľskú základňu, keďže tieto sa môžu medzi jednotlivými veriteľmi výrazne líšiť. Aby nešlo o klamlivú obchodnú prax v zmysle článku 6 ods. 1 UCPD, prezentácia informácií, aj keď sú vecne správne, by spotrebiteľa nemala porovnávaním ceny úverov zavádzať spôsobom, ktorý by ho mohol viesť k rozhodnutiu o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

ťažké dosiahnuť, keby sa uvádzalo viacero reprezentatívnych príkladov. Preto by sa množné číslo výrazu „reprezentatívny príklad“ malo vykladať v kontexte rôznych druhov zmlúv, ktoré sa riadia článkom 6.

V štádiu pred uzavretím zmluvy je pravdepodobnosť výskytu takýchto ťažkostí nižšia, pretože CCD v tomto štádiu vyžaduje, aby bol reprezentatívny príklad prispôbený preferenciám a informáciám (ak vôbec), ktoré predložil spotrebiteľ. A nakoniec, v štádiu uzatvárania zmluvy sa už reprezentatívny príklad nevyužíva, pretože RPMN sa týka konkrétnej zmluvy o úvere, ktorú spotrebiteľ uzatvára, a prípadné neznáme zložky úveru sa určia na základe relevantných predpokladov¹¹.

2.6 INFORMÁCIE O ÚVERE POSKYTOVANÉ PRED UZAVRETÍM ZMLUVY O ÚVERE

Kapitola II CCD stanovuje požiadavky týkajúce sa informácií, ktoré majú byť spotrebiteľovi poskytnuté pred uzavretím zmluvy o úvere. Kapitola sa zaoberá požiadavkami týkajúcimi sa informácií poskytovaných v reklame (článok 4) a pred uzavretím zmluvy (články 5-7). Cieľom je poskytnúť spotrebiteľovi informácie potrebné na porovnanie rozličných ponúk a prijatie kvalifikovaného rozhodnutia, či zmluvu o úvere uzavrie, alebo nie.

Pokiaľ ide o osobitné prvky takýchto štandardizovaných informácií, je potrebné pripomenúť, že:

- celková výška úveru, ako je definovaná v článku 3 ods. 1, sa musí uvádzať vo všetkých prípadoch, či už vo forme skutočnej výšky úveru, alebo ako reprezentatívna informácia (pozri časť 2.5). Takisto by sa mala uvádzať príslušná mena, v ktorej je celková výška úveru stanovená. Dôvodom je, že táto výška úveru zohráva dôležitú úlohu pri určení RPMN vždy, keď existujú náklady, ktoré nezávisia od výšky úveru. Je potrebné pripomenúť, že v zmysle článku 30 ods. 1 celková výška úveru znamená maximálnu výšku alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých spotrebiteľovi. Ako taká, celková výška úveru nezahŕňa sumy splatné ako náklady (napr. administratívne náklady) súvisiace s úverom. Na druhej strane, tieto sumy predstavujú náklady spojené s úverom;¹²
- pri otvorených zmluvách o úvere nemožno určiť ich trvanie (číslom), pretože doba, na ktorú sa uzatvárajú, nie je pevne určená. Keďže je však pre spotrebiteľa dôležité vedieť, že ide o otvorený úver (alebo úver na dobu neurčitú), táto informácia by sa mala uvádzať.

V súvislosti s prezentáciou informácií poskytovaných spotrebiteľovi CCD stanovuje určité požiadavky:

- V reklame by sa štandardné informácie podľa článku 4 ods. 2, znázornené reprezentatívnym príkladom, mali prezentovať zrozumiteľným, stručným

¹¹ Podrobnejšie informácie o úlohe predpokladov nájdete v časti 4.2.

¹² Veriteľ napríklad poskytne sumu 5 000 EUR, ale so spotrebiteľom sa dohodne, že náklady (alebo jedna zo zložiek nákladov) vo výške 100 EUR sa budú financovať z tejto celkovej sumy, nie z iných finančných zdrojov spotrebiteľa. V tomto prípade spotrebiteľ dobrovoľne prijme sumu vo výške $5\,000 - 100 = 4\,900$ EUR, pričom táto suma predstavuje celkovú výšku úveru podľa definície v článku 3 písm. l). Ak sa neučítajú žiadne ďalšie poplatky, spotrebiteľ počas trvania úveru zaplatí späť sumu vo výške 5 000 EUR, ktorú tvoria náklady vo výške 100 EUR a celková výška úveru (ktorý bol spotrebiteľovi skutočne poskytnutý) v hodnote 4 900 EUR. Keby sa za celkovú výšku úveru považovala suma 5 000 EUR, celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (ktorú podľa článku 3 písm. h) tvoria celková výška úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom), by predstavovala $5\,000 + 100 = 5\,100$ EUR, čo však v tomto prípade neplatí. Medzi príklady nákladov, ktoré sa niekedy môžu financovať priamo z poskytnutého úveru, okrem iných patria náklady na zriadenie úveru, poplatky za schválenie úveru, za prevod finančných prostriedkov a jednorazové poistné na poistenie úveru a PPI.

a zreteľným spôsobom. Jasne prezentovanú štandardnú informáciu by nemalo byť ťažké nájsť ani by nemala byť skrytá medzi ostatnými informáciami. Ponuku by mala opisovať stručne, teda nie zdĺhavým alebo zmätočným opisom. Okrem toho by mala byť zreteľne uvedená, t.j., text by v porovnaní s ostatným textom reklamy nemal byť uvádzaný príliš malým písmom ani by nemal byť ťažšie čitateľný. Konkrétne, štandardné informácie vrátane reprezentatívneho príkladu by mali v reklamnom texte vynikať. Zároveň by malo byť jasné, že použitý príklad je reprezentatívny, aby sa predišlo riziku jeho zámieny s ostatnými informáciami uvádzanými v reklame.¹³

- V prípade informácií poskytovaných pred uzavretím zmluvy by sa na prezentáciu štandardných informácií malo použiť tlačivo podľa prílohy II (podľa prílohy III v prípade zmlúv o úvere uvedených v článku 2 ods. 3, 5 alebo 6, ak sa používa takéto skrátené tlačivo), pričom ako uvádza posledný odsek v článku 5 ods. 1 „*všetky dodatočné informácie, ktoré veriteľ môže spotrebiteľovi poskytnúť, sa uvedú v samostatnom dokumente*“. Cieľom je zabezpečiť, aby štandardné informácie boli prezentované zreteľným, jasným a stručným spôsobom, ktorý ich odlišuje od prípadných ďalších dodatočných informácií.

Je potrebné pripomenúť, že požiadavky na štandardné informácie podľa článku 4 podliehajú úplnej harmonizácii, čo znamená, že členské štáty nemôžu vo svojej vnútroštátnej legislatíve uplatňovať alebo zavádzať žiadne iné požiadavky týkajúce sa uvedených položiek. Napríklad, členské štáty nemôžu meniť zoznam a obsah štandardných informácií a ich voľnosť konania v súvislosti s dodatočnými informáciami je obmedzená len na záležitosti, ktoré nepodliehajú harmonizácii v zmysle CCD. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť nasledovné:

Článkom 4 nie je dotknuté uplatňovanie UCPD. Znamená to, že okrem požiadaviek na informácie podľa článku 4 CCD by všetky reklamné a propagačné materiály mali tiež obsahovať akékoľvek podstatné informácie, ktoré spotrebiteľ potrebuje, aby mohol urobiť kvalifikované rozhodnutie, ako to vyžadujú články 6 a 7 UCPD týkajúce sa klamlivých činností a klamlivých opomenutí, pod podmienkou, že uvedené nebude v rozpore s CCD.

Napríklad reklama, v ktorej sa neuvádza, že úverový produkt je dostupný za určitú cenu len počas obmedzeného časového obdobia, by sa mohla posudzovať podľa ustanovení UCPD. Ďalším príkladom je situácia, keď veriteľ poskytne podrobnosti o uvádzacej nízkej úrokovej sadzbe, ale neuvedie sadzbu uplatňovanú po skončení platnosti uvádzacej sadzby, alebo zamlčí skutočnosť, že účtuje dodatočný poplatok. Takéto konanie možno napadnúť na základe UCPD. Členské štáty takisto môžu podľa UCPD napadnúť opomenutie alebo zahrnutie podstatnej informácie pod podmienkou, že takéto napadnutie nie je v rozpore s CCD. Malo by však byť jasné, že za súlad svojich obchodných praktík s ustanoveniami UCPD v tejto súvislosti nesie zodpovednosť zadávateľ reklamy (napr. veriteľ). Dodržiavanie CCD a UCPD by mali na individuálnej báze posudzovať vnútroštátne orgány členských štátov, ktoré sú primárne príslušné skúmať konanie jednotlivých spoločností v kontexte legislatívy EÚ. Pokiaľ ide o informácie poskytované pre uzavretím zmluvy, článok 5 ods. 6 (ktorý korešponduje s úvodným ustanovením 27) uvádza, že členské štáty zabezpečia, aby veritelia (alebo prípadne sprostredkovatelia úveru) „poskytli spotrebiteľovi primerané vysvetlenie, aby mohol posúdiť, či ponúkaná zmluva o úvere spĺňa jeho potreby a zodpovedá

¹³ Ostatné informácie, ktoré sa netýkajú vlastností úverového produktu alebo jeho nákladov, napríklad označenie alebo logo veriteľa, môžu byť výraznejšie, ak sa tým neznižuje zrozumiteľnosť alebo viditeľnosť reprezentatívneho príkladu.

jeho finančnej situácii¹⁴, a to aj objasnením informácií, ktoré sa poskytujú pred uzavretím zmluvy v súlade s odsekom 1, základných vlastností ponúkaných produktov a konkrétneho vplyvu, ktorý môžu mať na spotrebiteľa, vrátane dôsledkov neplnenia zmluvy spotrebiteľom. Členské štáty môžu prispôsobiť spôsob a rozsah poskytovania tejto pomoci, ako aj to, kto ju poskytuje, konkrétnym okolnostiam situácie, za ktorej sa zmluva o úvere ponúka, osobe, ktorej sa ponúka, a druhu ponúkaného úveru.

V zmysle článku 5 ods. 6 môžu členské štáty napríklad od veriteľov požadovať, aby spotrebiteľom v prípade potreby poskytli vysvetlenie týkajúce sa týchto záležitostí:

- informácie týkajúce sa uplatnenia práva odstúpiť od zmluvy vrátane toho, ako a kedy možno toto právo uplatniť;
- informácie o osobitných vlastnostiach produktu, ktorého ho môžu odlišiť od iných produktov a ktoré môžu mať vplyv na spotrebiteľa napríklad v závislosti od toho, ako spotrebiteľ tento produkt využíva;
- informácie, ako úverový produkt funguje a ako to môže ovplyvniť náklady na úver. Napríklad na názorných príkladoch (nemýliť si ich s reprezentatívnym príkladom) ukázať náklady na úver pri rôznych modeloch čerpania a splácania;
- informácie o súčastiach zmluvy, ktoré by mohli fungovať spôsobom, ktorý môže mať významný negatívny dosah na dlžníka. Napríklad poplatky vypočítané ako percento z najvyššej sumy finančných prostriedkov čerpaných v určitom období alebo odlišné úrokové sadzby úveru, alebo poplatky účtované v osobitných prípadoch;
- informácie o dôsledkoch nesplácania úveru na spotrebiteľa podľa zmluvy v lehotách určených zmluvou. Napríklad dodatočné poplatky za oneskorenú alebo vynechanú platbu, zvýšenie úrokov, zhoršenie úverového statusu alebo súdna žaloba a súvisiace náklady.

V rozsahu článku 5 ods. 6 členské štáty môžu vyššie uvedené vysvetlenia regulovať podľa vlastného slobodného uváženia tak, aby spotrebiteľ mohol posúdiť, či daný produkt spĺňa jeho potreby a zodpovedá jeho finančnej situácii. Povinnosť veriteľov alebo sprostredkovateľov úverov poskytovať primerané vysvetlenie sa obmedzuje len na poskytovanie informácií a nezahŕňa poskytovanie odporúčaní.

Členské štáty môžu napríklad požadovať, aby sa vysvetlenie pred uzavretím zmluvy poskytovalo určitým spôsobom, v určitom rozsahu alebo ústne/písomne, alebo prostredníctvom osobitného zástupcu veriteľa. Po druhé členské štáty môžu tiež požadovať, aby sa kládol dôraz na vysvetlenia týkajúce sa osobitných podmienok, za ktorých sa úver ponúka, napr. na obmedzené časové obdobie, do určitej výšky peňažného limitu, atď. Členské štáty môžu tieto vysvetlenia prispôsobiť tak, aby zohľadňovali situáciu osoby, ktorá úver prijíma, napr. jej znalosti alebo skúsenosti s využívaním úverov. Členské štáty môžu tiež ujasniť, že povaha

¹⁴ Článok 6 sa týka požiadaviek na informácie poskytované pred uzavretím zmluvy v prípade zmlúv o úvere, ktoré podliehajú odľahčenému režimu podľa článku 2 ods. 3, 5 alebo 6. Nehovorí nič o poskytovaní vysvetlení spotrebiteľovi. Odôvodnenie uvedené v úvodnom ustanovení 23 hovorí, že dôvodom je vyhnúť sa nadmernému zaťažaniu veriteľovi v súvislosti s týmto druhom zmlúv. Ak však okolnosti týkajúce sa trhu, produktu alebo spotrebiteľov predstavujú dôvod na poskytnutie takýchto vysvetlení, môže sa zaviesť povinnosť poskytovať príslušné vysvetlenia.

týchto vysvetlení závisí od typu ponúkaného úveru, napríklad rozlišovaním medzi termínovaným úverom a kreditnou kartou, atď.

Keďže tieto vysvetlenia nepredstavujú štandardnú informáciu, ak sa poskytujú písomne, mali by byť uvedené v samostatnom dokumente, ktorý možno priložiť k tlačivu pre štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere. Ide o rovnakú situáciu ako v prípade, keď sa veriteľ rozhodne poskytnúť spotrebiteľovi prípadné dodatočné informácie. Je potrebné vyhnúť sa riziku zámény štandardných informácií s dodatočnými informáciami.

Osobitné vysvetlenia by mohli byť opodstatnené aj potrebou vyhnúť sa nekalým alebo klamlivým obchodným praktikám na domácom trhu vzhľadom na charakteristiku trhu, ponúkané produkty, spotrebiteľov alebo typ predmetnej komerčnej komunikácie.

Je potrebné pripomenúť, že súčasťou dodatočných informácií v reklame alebo poskytovaných pred uzavretím zmluvy v žiadnom prípade nesmú byť žiadne alternatívne reprezentatívne príklady, pretože reprezentatívny príklad je základnou zložkou štandardizovaných informácií, ktoré spotrebiteľ potrebuje, aby mohol porovnávať rozličné ponuky. Ako sa uvádza v časti 2.5, pri konkrétnom úvere je reprezentatívny príklad v každom štádiu zmluvy o úvere jedinečný. Ak sa použijú aj doplňujúce príklady, musia byť menej výrazné, pričom nesmie existovať riziko ich zámény s reprezentatívnym príkladom.

3 CELKOVÉ NÁKLADY SPOJENÉ S ÚVEROM

3.1 DEFINÍCIA CELKOVÝCH NÁKLADOV SPOJENÝCH S ÚVEROM

Na zachovanie porovnateľnosti a informačnej hodnoty RPMN sa CCD usiluje o jednotné určenie nákladových zložiek celkových nákladov spojených s úverom, platné v rámci celej EÚ. V úvodnom ustanovení 43 sa uvádza: „*S cieľom napomôcť vytvoreniu a fungovaniu vnútorného trhu a zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov v Spoločenstve je potrebné zabezpečiť porovnateľnosť informácií o ročnej percentuálnej miere nákladov v rámci Spoločenstva. [...] Táto smernica by preto mala jasne a komplexne definovať celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom.*“

V článku 3 písm. g) sa uvádza táto definícia celkových nákladov spojených s úverom: „*'celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom' sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; zahrnuté sú aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí služieb, aby získal úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok*“.

V súvislosti s touto definíciou je potrebné pripomenúť, že:

- celkové náklady spojené s úverom zahŕňajú celé spektrum nákladov, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť za prístup k úveru alebo jeho využívanie,¹⁵ ktoré sú veriteľovi známe (alebo ktoré dokáže zistiť¹⁶), okrem notárskych poplatkov. Patria sem napríklad úroky, dane a provízie vyplývajúce zo zmluvy o úvere (na rozdiel

¹⁵ Uvedené sa netýka poplatkov za nečinnosť, ktoré súvisia s nevyužívaním úveru. Takéto poplatky sa však musia uvádzať ako súčasť informácií pred uzavretím zmluvy podľa článku 5 ods. 1 písm. i) a článku 6 ods. 1 písm. e) a ako súčasť informácií pri uzatváraní zmluvy podľa článku 10 ods. 2 písm. k).

¹⁶ Pozri časť 3.4 nižšie.

napríklad od dane zo služieb alebo tovarov), poplatky za sprostredkovanie úveru hradené spotrebiteľom (pozri článok 21 písm. c)), administratívne poplatky (napr. za prípravu pôžičky alebo preskúmanie a schválenie úveru), členské poplatky, náklady na poskytovanie výpisov z účtu alebo poštovné;

- vylúčené náklady na notárske služby sa týkajú len tých nákladov na notára, napr. poplatkov, ktoré sú notárovi vyplatené za vykonanie právneho úkonu, ako je notársky úkon;
- takisto je potrebné pamätať, že všetky oprávnené náklady sa účtujú bez ohľadu na to, či sú splatné veriteľovi alebo tretej osobe, alebo či umožňujú prístup k finančným alebo nefinančným službám (napr. členské poplatky). Preto by sa v tomto zmysle mali dane, ktoré súvisia so zmluvou o úvere a ktoré vyberá notár (napríklad v mene vlády), zahrnúť do celkových nákladov spojených s úverom, pokiaľ sú veriteľovi známe.
- Celkové náklady spojené s úverom sa obmedzujú len na *náklady* úveru a nezahŕňajú žiadny zápočet *príjmu alebo výhod*. Tieto nespádajú pod definíciu podľa článku 3 písm. g). Veriteľ sa však môže rozhodnúť zverejniť takýto príjem alebo výhody osobitne pod podmienkou, že takáto informácia nebude spotrebiteľ a zavádzať.
- V súvislosti s doplňkovými službami, je potrebné pripomenúť, že:
 - doplnkové služby označujú vedľajšie alebo pomocné služby zmluvy o úvere, ktoré sa niekedy ponúkajú v rámci krížového predaja produktov a služieb. Príkladmi takýchto služieb sú zriadenie akéhokoľvek typu účtu, poisťovné zmluvy, správčovské služby alebo vernostné programy. Poisťovné zmluvy môžu zahŕňať poisťenie úveru, poisťenie schopnosti splácať úver, cestovné poisťenie, poisťenie nákupu, poisťenie motorových vozidiel alebo iný typ poisťenia¹⁷, záruk alebo garancií¹⁸. Ďalším typom doplnkových služieb je zmluva, na základe ktorej istina vytvorená z platieb hradených spotrebiteľom nevedie k okamžitej zodpovedajúcej amortizácii výšky úveru. Tento zoznam nie je vyčerpávajúci, pretože CCD neobmedzuje druhy doplnkových služieb;
 - keďže tieto doplnkové služby sa môžu poskytovať aj po skončení trvania úveru, náklady na tieto služby sa započítavajú, aj keď vzniknú až po dátume splatnosti úveru, pokiaľ podmienky záväzku popísaného v zmluve o úvere spotrebiteľa zaväzujú využívať tieto služby aj po skončení trvania úveru. Ak, na druhej strane, záväzok využívať tieto doplnkové služby pri splatení úveru zanikne, do celkových nákladov spojených s úverom sa zahrnú len náklady, ktoré sa stali splatné počas trvania zmluvy o úvere, spoločne s prípadnými nákladmi na odstúpenie od doplnkovej služby pri ukončení zmluvy o úvere, ak takéto náklady existujú a sú veriteľovi známe. Ak je obdobie poskytovania doplnkovej služby kratšie ako trvanie úveru, zohľadnia sa náklady za toto kratšie obdobie;

¹⁷ V zmysle CCD je započítanie nákladov na poisťenie povinné bez ohľadu na účel poisťenia. Tým sa CCD odlišuje od smernice 90/80/EHS, ktorá z celkových nákladov spojených s úverom vyčlenila poplatky za poisťenie alebo záruky, ktorých účelom nie je zabezpečiť úhradu splátok v prospech veriteľa v prípade úmrtia, invalidity, choroby alebo nezamestnanosti.

¹⁸ V zmysle článku 2 ods. 2 písm. k) sa CCD nevzťahuje na „zmluvy o úvere, po ktorých uzavretí sa od spotrebiteľa vyžaduje, aby ako zábezpeku uložil do úschovy veriteľa nejaký predmet, a pri ktorých sa zodpovednosť spotrebiteľa obmedzuje výlučne na tento založený predmet“ .

- článok 3 písm. g) uvádza dva prípady, ktoré určujú, či sa náklady na doplnkovú službu majú započítať do celkových nákladov spojených s úverom. Tieto náklady sa započítavajú, ak nastane ktorýkoľvek z týchto dvoch prípadov:
 - ak je doplnková služba povinná na získanie úveru, alebo
 - ak je doplnková služba povinná na získanie úveru za ponúkaných podmienok. Služba môže byť napríklad potrebná na získanie úveru s ponúkanou úrokovou sadzbou, poplatkami alebo trvaním úveru.

Vyššie uvedené podmienky platia aj v prípade, keď doplnkové služby potrebné na získanie zmluvy o úvere alebo ponúkaných podmienok s úverom priamo nesúvisia alebo nemajú finančnú povahu;

- doplnkové služby sa nepovažujú za povinné, ak:
 - je spotrebiteľ informovaný a kedykoľvek počas trvania zmluvy o úvere si môže vybrať medzi produktmi, ktoré ponúka veriteľ, a to vrátane možnosti ponechať si ten istý úverový nástroj aj bez akýchkoľvek doplnkových služieb (tzv. *bundling*);
 - spotrebiteľ môže kedykoľvek odstúpiť od doplnkových služieb a prestať za ne platiť bez toho, aby odstúpenie malo akýkoľvek vplyv na náklady alebo podmienky úveru.

Bez ohľadu na vyššie uvedené, ak sú doplnkové služby dohodnuté ako výsledok uzatvorenia zmluvy o úvere, veritelia by mali zverejňovať náklady uvedené v článku 5 ods. 1 písm. i), článku 6 ods. 1 písm. e) a článku 10 ods. 2 písm. k), pokiaľ tieto služby neboli dohodnuté samostatne od zmluvy o úvere.

3.2 VÝPOČET CELKOVÝCH NÁKLADOV SPOJENÝCH S ÚVEROM NA ÚČELY VÝPOČTU RPMN

Ako už bolo uvedené, definícia celkových nákladov spojených s úverom podľa článku 3 písm. g) CCD zahŕňa všetky náklady, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere, okrem notárskych poplatkov. Tieto náklady možno *ex post* určiť na základe používania úveru spotrebiteľom, preto sa v tomto zmysle náklady pri rovnakej zmluve o úvere môžu u jednotlivých spotrebiteľov líšiť. CCD však vyžaduje, aby boli spotrebiteľovi informácie o nákladoch poskytnuté ešte pred použitím úveru (RPMN je potrebné poskytnúť pred uzavretím zmluvy aj počas zmluvného štádia). Práve z tohto dôvodu by pri výpočte RPMN mali byť celkové náklady spojené s úverom vypočítané na základe reprezentatívneho príkladu, z ktorého RPMN vychádza (v reklame a pred uzavretím zmluvy), alebo na základe zmluvy uzavretej so spotrebiteľom (počas zmluvného štádia) spolu s predpokladmi použitými pri výpočte RPMN. Tieto predpoklady, ktoré obsahujú ďalšie podrobnosti o konkrétnych druhoch nákladov, sú uvedené v článku 19 a prílohe I CCD.

V zmysle článku 19 ods. 2 (prvá veta) a článku 19 ods. 3 do celkových nákladov spojených s úverom na účely výpočtu RPMN nepatria¹⁹:

- poplatky za predčasné splatenie úveru, za zrušenie úveru a za zmeny zmluvných podmienok zmluvy o úvere, ktoré boli vykonané na žiadosť spotrebiteľa;
- poplatky, ktoré vzniknú z dôvodu nedodržovania zmluvných podmienok (napr. poplatky za omeškanie vo forme úrokov alebo zmluvných pokút, poplatky za prekročenie úverového rámca, poplatky za vrátené platby, poplatky za inkaso nesplatených pohľadávok, poplatky za výzvy na úhradu splatných súm alebo na splnenie iných zmluvných povinností, atď.);
- poplatky iné ako kúpna cena, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo služieb, bez ohľadu na to, či sa transakcia vykoná v hotovosti, alebo na úver, čo znamená, že ide o náklady, ktoré nie sú hradené v súvislosti so zmluvou o úvere (napr. registrácia motorového vozidla na meno spotrebiteľa na účely vykonania administratívnych záznamov v prípade úveru na kúpu automobilu).

Pokiaľ ide o náklady na súvisiaci účet a výdavky alebo poplatky za tento účet, v druhej vete článku 19 ods. 2 sa uvádza:

- Do celkových nákladov spojených s úverom sa započítajú náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpanie²⁰ (vrátane kreditných a debetných účtov). Rovnako sa do celkových nákladov započítavajú náklady tohto účtu, ktoré vzniknú pri používaní konkrétnych platobných prostriedkov na vykonanie platobných transakcií alebo čerpania (napr. šeky alebo karty). Okrem toho sa započítavajú aj všetky ďalšie náklady súvisiace s platobnými transakciami na tomto účte (napr. poplatky za evidenciu transakcií, za prevod finančných prostriedkov alebo za zriadenie inkasa v súvislosti s úverom). Ak je však otvorenie účtu dobrovoľné a jeho náklady „*boli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom*“, tieto náklady možno vylúčiť z celkových nákladov spojených s úverom. To znamená, že aj keď je otvorenie účtu dobrovoľné, ak spotrebiteľ nevedel o nákladoch na vedenie účtu, pretože neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené, takéto náklady by sa mali **započítat'** do celkových nákladov spojených s úverom²¹. Cieľom tejto požiadavky je zabrániť veriteľom, aby náklady skrývali, a motivuje ich k tomu, aby o svojich produktoch poskytovali zrozumiteľné a úplné informácie.
- Je tiež potrebné pripomenúť, že hoci znenie článku 19 ods. 2 môže zdanlivo implikovať, že z výpočtu celkových nákladov spojených s úverom možno vylúčiť len náklady na novozaložené účty (pri splnení určitých podmienok uvedených v článku 19 ods. 2), z výpočtu celkových nákladov spojených s úverom možno vylúčiť

¹⁹ Napriek tomu je možné vyžadovať, aby bol spotrebiteľ o niektorých z týchto poplatkov informovaný pred uzavretím zmluvy podľa článku 5 ods. 1 a článku 6 a v rámci informácií poskytovaných pri uzavretí zmluvy podľa článku 10.

²⁰ Platobné transakcie a čerpanie uvádzané v tomto odseku by sa mali chápať ako transakcie a čerpanie súvisiace s úverom.

²¹ Pripomíname, že podmienky uvedené v druhej vete článku 19 ods. 2 implikujú, že náklady súvisiace s platobnými transakciami možno vylúčiť len vtedy, ak je vylúčený aj účet, s ktorým súvisia, na základe simultánneho splnenia oboch podmienok, teda že otvorenie účtu je dobrovoľné a náklady boli uvedené zrozumiteľne a samostatne.

aj náklady na už existujúci účet, ak vedenie takéhoto účtu nie je podmienkou na získanie úveru alebo na získanie úveru za ponúkaných podmienok. Dôvodom je, že za týchto okolností už existujúci účet nie je povinnou doplnkovou službou ani náklady na tento účet nie sú nákladmi, „ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere“. Tieto náklady takisto nie sú súčasťou celkových nákladov spojených s úverom v zmysle definície podľa článku 3 ods. g).

Nakoniec, keď sa na výpočet RPMN použije predpoklad uvedený v článku 19 ods. 4 a dodatočné predpoklady v prílohe I, rovnaké predpoklady by sa mali použiť aj na určenie hodnoty celkových nákladov spojených s úverom, pretože RPMN je vyjadrením celkových nákladov spojených s úverom (článok 3 písm. i)). Napríklad, ak sú náklady súčasťou čerpania a spotrebiteľ je zo zmluvy oprávnený na voľné čerpanie úveru, na určenie týchto nákladov bude potrebné uplatniť predpoklad a) v časti II prílohy I. Ďalším príkladom je situácia, keď zmluva o úvere umožňuje rôzne spôsoby čerpania s rôznymi poplatkami alebo úrokovými sadzbami úveru v zmysle predpokladu c) časti II prílohy I, tieto náklady budú náklady, ktoré sa vzťahujú na najbežnejšie používaný mechanizmus čerpania finančných prostriedkov.

Vyčíslenie celkových nákladov spojených s úverom v súlade s vyššie uvedenými pravidlami, ktoré zabezpečuje konzistentnosť s RPMN, nezužuje definíciu celkových nákladov spojených s úverom. Napríklad poplatky za hotovostné preddavky v zmysle zmluvy o úvere predstavujú náklady spojené s úverom bez ohľadu na to, či hotovostné preddavky predstavujú najbežnejšie používaný mechanizmus čerpania finančných prostriedkov, alebo nie. Takáto široká definícia celkových nákladov spojených s úverom zohľadňuje cieľ CCD, ktorým je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa²². Povinnosť zverejňovať v rámci informácií pred uzavretím zmluvy všetky zložky celkových nákladov spojených s úverom umožňuje spotrebiteľovi prijať kvalifikované rozhodnutie o úvere.

3.3 BALÍKY PRODUKTOV

Aby sme získali výšku celkových nákladov spojených s úverom (a RPMN) pri balíkoch zložených z úverových nástrojov a ďalších produktov, je nevyhnutné aplikovať zásady uvedené vyššie (v častiach 3.1 a 3.2). Napríklad v prípade balíka, ktorý obsahuje bankový účet a kreditnú kartu, náklady na vedenie účtu sa nezapočítavajú do nákladov na kreditnú kartu (a do jej RPMN) len vtedy, ak sú náklady na vedenie účtu uvedené osobitne a spotrebiteľ má možnosť získať kreditnú kartu za rovnakých podmienok bez toho, aby si musel otvoriť (alebo viesť) účet, ktorý je súčasťou tohto balíka.

Ďalej je potrebné pripomenúť, že v prípade balíkov úverových a neúverových produktov môže byť na uplatnenie vylučovacích kritérií potrebné vykonať postupnú analýzu, ktorá ukáže celkové náklady spojené s úverom a RPMN pre každý úverový produkt²³. Napríklad v prípade balíka, ktorý obsahuje kreditnú kartu, splátkový úver a bankový účet, ktorý slúži pre kreditnú kartu aj úver:

²² V prípade pochybností týkajúcich sa správneho výkladu príslušného ustanovenia je potrebné zohľadniť cieľ príslušného právneho aktu aj jeho zámer uvedený v úvodných ustanoveniach.

²³ Každý úverový produkt by mal mať vlastnú RPMN. Dôvodom je, že viacero úrokových produktov nemožno považovať za jeden úver a jednu RPMN by bolo zložité interpretovať alebo určiť, predovšetkým vzhľadom na skutočnosť, že produkty sa môžu svojimi vlastnosťami líšiť (trvanie, čerpanie a splátky, atď.) a pri výpočte príslušnej RPMN môže byť potrebné uplatniť odlišné predpoklady.

- i) náklady súvisiace s účtom možno vylúčiť z nákladov na úver, ak sú zároveň splnené obe podmienky podľa článku 19 ods. 2, t.j., vedenie účtu je dobrovoľné a náklady majú osobitnú povahu;
- ii) tieto náklady možno vylúčiť z nákladov na kreditnú kartu, ak sú splnené rovnaké podmienky;
- iii) ak je náklady na vedenie účtu možné vylúčiť z nákladov jedného úverového produktu, ale nie z nákladov druhého produktu, RPMN je možné určiť pre každý úverový produkt samostatne, pričom v jednom prípade budú náklady na vedenie účtu zahrnuté do RPMN a v druhom nie;
- iv) ak náklady na vedenie účtu nie je možné odčleniť ani od nákladov na kreditnú kartu, ani od nákladov na úver, pri každom z týchto úverových produktov budú náklady na vedenie účtu započítané do nákladov spojených s úverom, a teda RPMN pre každý z týchto úverových produktov bude zahŕňať aj náklady na vedenie účtu.

3.4 INFORMOVANOSŤ VERITEĽA O NÁKLADOCH

Podľa článku 3 písm. g) sú súčasťou celkových nákladov spojených s úverom tie náklady, ktoré sú veriteľovi známe. V súvislosti s informovanosťou veriteľa o nákladoch sa v úvodnom ustanovení 20 uvádza: „*Skutočná informovanosť veriteľa o nákladoch by sa mala objektívne posúdiť so zreteľom na požiadavky profesionálnej starostlivosti*“; a v úvodnom ustanovení 22 sa uvádza: „*Náklady na tieto doplnkové služby by sa mali zahrnúť do celkových nákladov spojených s úverom alebo ak sa výška týchto nákladov nedá stanoviť vopred, spotrebiteľom by sa mali pred uzavretím zmluvy poskytnúť primerané informácie o ich existencii. Predpokladá sa, že veriteľ musí mať informácie o nákladoch na doplnkové služby, ktoré spotrebiteľovi ponúka sám alebo v mene tretej osoby, s výnimkou prípadov, keď ich cena závisí od osobitnej charakteristiky alebo situácie spotrebiteľa.*“ Okrem toho článok 21 písm. c) týkajúci sa povinností sprostredkovateľov úverov vo vzťahu k zmluve o úvere uvádza, že „*sprostredkovateľ úveru oboznámi veriteľa s prípadnými poplatkami, ktoré má spotrebiteľ zaplatiť sprostredkovateľovi úveru za jeho služby, na účel výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov.*“

V niektorých prípadoch je známe, že sa bude účtovať poplatok alebo náklady na doplnkovú službu, ale presná výška týchto nákladov počas trvania zmluvy nie je známa.

Takáto situácia sa netýka poplatkov, ktorých výška sa v čase mení tak, že ju nemožno v čase výpočtu RPMN vyčíslieť alebo predvídať, pretože v takom prípade sa použije článok 19 ods. 4 alebo predpoklad v písm. j), na základe ktorých sa tieto poplatky určia vopred.

Vyššie uvedené sa môže aplikovať v reklame alebo pred uzatvorením zmluvy, ale nie počas zmluvného štádia. V zmluvnom štádiu (na rozdiel od reklamy a štádia pred uzavretím zmluvy) by veriteľ mal poznať väčšinu skutočných nákladov zmluvy, ktorú so spotrebiteľom uzatvára, preto budú zahrnuté do výpočtu RPMN, keďže buď veriteľ, alebo spotrebiteľ bude schopný použiť potrebné informácie. Veriteľ by mal vynaložiť všetko primerané úsilie v súlade s požiadavkami profesionálnej starostlivosti, aby tieto náklady zistil, a z výpočtu RPMN by ich mal vylúčiť (a poskytnúť ich spotrebiteľovi samostatne), len ak to nie je možné.

Ak sa používajú odhady, spotrebiteľ by mal byť s touto skutočnosťou oboznámený s tým, že odhady by mali byť typické pre daný druh zmluvy²⁴. Spotrebiteľ by mal byť pred uzatvorením zmluvy informovaný aj o predpokladoch, z ktorých veriteľ vychádzal²⁵.

Ak však tieto náklady v konkrétnej situácii nie je možné určiť ani odhadnúť s primeranou mierou istoty, nemali by sa zahrnúť do výpočtu celkových nákladov spojených s úverom (a následne do výpočtu RPMN). V takom prípade veriteľ musí spotrebiteľa informovať o existencii takýchto nákladov už v reklame a pred uzavretím zmluvy (článok 4 ods. 3, článok 5 ods. 1 písm. k) a úvodné ustanovenie 22). Ak ani pri zohľadnení požiadaviek profesionálnej starostlivosti nie je možné určiť náklady ani pri uzatváraní zmluvy, spotrebiteľ by mal byť o tejto skutočnosti primerane informovaný. Napríklad v prípade úverových produktov ponúkaných spotrebiteľom v zahraničí môže byť pred uzavretím zmluvy problematické zistiť alebo odhadnúť výšku osobitných daní, alebo kedy sa takéto dane stávajú splatné po uzavretí zmluvy o úvere. Povinné technické prehliadky v prípade kúpy motorových vozidiel sú ďalším podobným príkladom, pretože tieto služby poskytujú autoservisy a náklady na tieto služby v rozhodujúcej miere závisia od konkrétneho servisu a konkrétneho motorového vozidla.

4 VÝPOČET RPMN: PRÍLOHA I

4.1 POZNÁMKY

4.1.1 POZNÁMKA C): POČÍTANIE ČASOVÝCH INTERVALOV

Poznámka c) stanovuje spôsob určovania časových období pri výpočte RPMN takto: „*Intervaly medzi dátumami použitými pri výpočtoch sú vyjadrené v rokoch alebo v zlomkoch roka. Rokom sa myslí 365 dní (alebo 366 dní pri priestupných rokoch), 52 týždňov alebo dvanásť rovnakých mesiacov. Rovnakým mesiacom sa myslí mesiac, ktorý má 30,41666 dní (t. j. 365/12) bez ohľadu na to, či je rok priestupný, alebo nie je.*“

Použitie tejto metódy je absolútne jasné v prípade, keď je intervaly medzi jednotlivými dátumami možné vyjadriť v celých číslach týždňov, mesiacov alebo rokov, pretože v takom prípade sa používa jeden druh zlomku roka²⁶. Bližšie vysvetlenie je však potrebné v prípade, keď časové obdobia nemožno vyjadriť v celých číslach týždňov, mesiacov a rokov (napríklad keď je úver splatný za 1 mesiac a 3 dni).

Aby bolo možné splniť cieľ porovnateľnosti RPMN zabezpečením jednotného uplatňovania poznámky c) kompatibilného s jej znením, musíme zohľadniť nasledovné:

Len v prípade, keď interval medzi dátumami nie je možné vyjadriť v celých číslach rokov, mesiacov alebo týždňov, vyjadri sa tento interval ako celé číslo jedného z uvedených časových období spolu s príslušným počtom dní. Pri rozhodovaní, či použiť roky, mesiace alebo týždne,

²⁴ Napríklad na základe reprezentatívneho príkladu (výška úveru, trvanie, atď.) a charakteristických znakov typického dlžníka (napr. muž vo veku 35 rokov).

²⁵ Napríklad v prípade doplnkovej služby na základe služby, ktorú veriteľ predáva vo vlastnom mene alebo v mene tretej strany, dokonca aj keď si spotrebiteľ môže zmluvnú stranu zvoliť podľa vlastného uváženia.

²⁶ Uvedené je v súlade s tvrdením v dôvodovej správy k úvodnému návrhu Komisie na revíziu smernice z roku 2002 [KOM(2002) 443 v konečnom znení], v ktorej sa text poznámky c) nachádza. Na stranách 17-18 tejto dôvodovej správy sa uvádza, že „*návrh sleduje úplnú štandardizáciu spôsobu zaokrúhľovania a definície pojmu rok. Nezmenený ostáva len spôsob výpočtu zlomkov roka.*“ V porovnaní so spôsobmi určovania časových období podľa smernice 98/7/ES, na základe kalendárneho roka (kde 1 rok = 365 dňom, resp. 366 dňom pri priestupnom roku) a metódou štandardného roka (kde 1 rok = 365 alebo 365,25 dňom, alebo 52 týždňom alebo 12 mesiacom z 365/12 = 30,41666 dní), je zrejme, že zámerom je upustiť od používania kalendárneho roka.

je nevyhnutné zohľadniť frekvenciu čerpania finančných prostriedkov a splátok. Pri použití dní:

(i) počíta sa každý deň vrátane dní pracovného voľna a dní pracovného pokoja;

(ii) rovnaké obdobia a následne dni sa počítajú spätne k dátumu prvého čerpania; a

(iii) dĺžka obdobia v dňoch sa vypočíta vylúčením prvého dňa a započítaním posledného dňa (jednoduché odčítanie dátumov) a vyjadrí sa v rokoch tak, že tento počet dní sa vydolí počtom dní celého roka (365 alebo 366) počítaných spätne od posledného dňa k rovnakému dňu predchádzajúceho roka.

Tento prístup je do veľkej miery podobný existujúcej konvencii používanej na dlhopisových trhoch eurozóny, známej ako Actual/Actual AFB²⁷ alebo Actual/Actual (Euro) na medzinárodných trhoch²⁸. Zásadne sa však odlišuje od iných ustálených metód, napr. 30/360 alebo actual/360, ktoré sú však jednoznačne nekompatibilné s poznámkou c) CCD.

Z prvého odseku vyššie uvedeného vysvetlenia písaného kurzívou vyplýva, že:

- nie je prípustná žiadna kombinácia rokov alebo zlomkov roka okrem kombinácie dní a buď rokov, rovnakých mesiacov, alebo týždňov;
- ak je interval možné vyjadriť ako celé číslo v rokoch, mesiacoch alebo týždňoch, tento interval sa nesmie vyjadrovať v dňoch;
- pri rozhodovaní, či použiť roky, mesiace alebo týždne, je nevyhnutné zohľadniť frekvenciu čerpania finančných prostriedkov a splátok. Napríklad v prípade jediného okamžitého čerpania finančných prostriedkov a mesačných splátok sa použijú pravidelné jednomesačné obdobia; v prípade mesačných čerpaní a ročných splátok, sa použijú pravidelné jednomesačné obdobia, pretože umožňujú vyjadriť časové intervaly čerpaní aj splátok v celých číslach pravidelných časových období.

Vyššie uvedené body (ii) a (iii) určujú, že časové obdobia sa počítajú spätne. Podľa bodu (ii), ak interval medzi dátumami tvoria pravidelné obdobia (roky, mesiace alebo týždne) a dni, obdobie vyjadrené v dňoch sa uvádza na začiatku príslušného intervalu, t.j. po zohľadnení pravidelných období. Podľa vyššie uvedeného bodu (iii), aby bolo možné obdobie počítané na dni vyjadriť v rokoch, toto obdobie sa vydolí počtom dní roka od posledného kalendárneho dňa príslušného obdobia do rovnakého dňa predchádzajúceho roka.

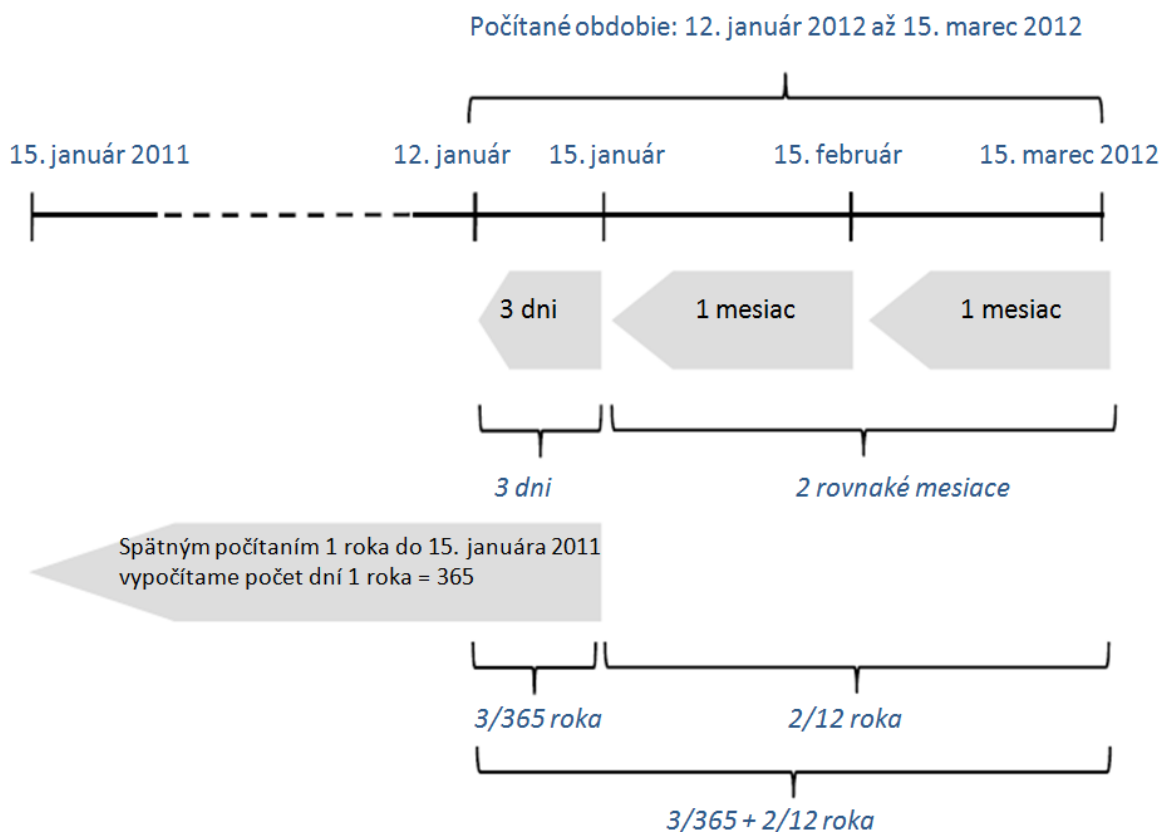
Napríklad, ak sa použijú mesiace, interval medzi 12. januárom 2012 a 15. marcom 2012 sa vyjadří ako 2 mesiace (od dátumu 15. marca 2012 do dátumu 15. januára 2012) a 3 dni (od dátumu 15. januára 2012 do dátumu 12. januára 2012). Na vyjadrenie tohto intervalu v rokoch sa počet mesiacov vydolí číslom 12 (počet mesiacov v roku) a obdobie troch dní medzi 15. januárom 2012 a 12. januárom 2012 sa vydolí počtom dní v roku do dátumu 15. januára 2012 do dátumu 15. januára 2011, teda číslom 365. Pripomíname, že v tomto prípade bolo použité jednoduché odčítanie dátumov podľa vyššie uvedeného bodu (iii), aby sme sa dopracovali k výsledku, že medzi 15. januárom 2012 a 12. januárom 2012 boli len tri dni, a nie štyri dni, ktoré by sme získali, keby sa započítali obidva dni (15. január a 12. január).

²⁷ AFB označuje francúzsku bankovú asociáciu Association Française des Banques.

²⁸ Túto konvenciu podporili Európska komisia a Medzinárodný menový fond ešte pred zavedením eura v roku 1999.

Podobne aj obdobie medzi 15. januárom 2012 a 15. januárom 2011 trvalo 365 a nie 366 dní (v rámci počítaného obdobia mal február 2011 dvadsaťosem dní).

Tento príklad je znázornený na nasledujúcom obrázku:

V prípade zmluvy o úvere, podľa ktorej došlo k prvému čerpaniu pri uzavretí zmluvy dňa 12. januára 2012 a splátky sa majú uhrádzať v 15. deň každého z troch nasledujúcich mesiacov, teda od februára do apríla, intervaly medzi dňom prvého čerpania a nasledujúcimi splátkami sa počítajú takto:

- Platba 15. februára 2012: $3/365 + 1/12$ (1 mesiac medzi 15. februárom 2012 a 15. januárom 2012 plus 3 dni medzi 15. januárom 2012 a 12. januárom 2012 v roku medzi 15. januárom 2012 a 15. januárom 2011, ktorý má 365 dní).
- Platba 15. marca 2012: $3/365 + 2/12$ (2 mesiace medzi 15. marcom 2012 a 15. januárom 2012 plus 3 dni medzi 15. januárom 2012 a 12. januárom 2012 v roku medzi 15. januárom 2012 a 15. januárom 2011, ktorý má 365 dní; rovnaký dátum, teda 15. marec 2012, možno vypočítať pripočítaním jedného mesiaca k intervalu predchádzajúcej platby).
- Platba 15. apríla 2012: $3/365 + 3/12$ (ak k intervalu z predchádzajúcej platby pripočítame jeden rok, dostaneme 15. apríl 2012).

Keby sa úverová zmluva podpísala o rok neskôr, teda 12. januára 2013, intervaly by boli nasledovné:

- Platba 15. februára 2013: $3/366+1/12$ (1 mesiac medzi 15. februárom 2013 a 15. januárom 2013 plus 3 dni medzi 15. januárom 2013 a 12. januárom 2013 v roku medzi 15. januárom 2013 a 15. januárom 2012, ktorý má 366 dní).
- Platba 15. marca 2013: $3/366+2/12$ (ak k intervalu z predchádzajúcej platby pripočítame jeden rok, dostaneme 15. marec 2013).
- Platba 15. apríla 2013: $3/366+3/12$ (ak k intervalu z predchádzajúcej platby pripočítame jeden rok, dostaneme 15. apríl 2013).

Ak by bola zmluva o úvere podpísaná 12. januára 2012, s predpokladom splatnosti ročných platieb 15. februára každý rok od roku 2012 do roku 2014, boli by intervaly nasledovné:

- Platba 15. februára 2012: $34/365$ (34 dní medzi 15. februárom 2012 a 12. januárom 2012 v roku medzi 15. februárom 2012 a 15. februárom 2011, ktorý má 365 dní).
- Platba 15. februára 2013: $34/365+1$ (ak k intervalu z predchádzajúcej platby pripočítame jeden rok, dostaneme 15. február 2013).
- Platba 15. februára 2014: $34/365+2$ (ak k intervalu z predchádzajúcej platby pripočítame jeden rok, dostaneme 15. február 2014).

Ak sa uvažuje s posledným dňom vo februári, treba venovať osobitnú pozornosť priestupným rokom, keďže akýkoľvek odkaz na niektorý deň vo februári, ktorý neexistuje (napr. 31.), sa zvyčajne považuje za odkaz na posledný februárový deň (28. alebo v prípade priestupného roka 29.) a akýkoľvek odkaz na neexistujúci deň je odkazom na tento dátum. Na ilustráciu možno použiť nasledovné príklady:

- Zmluva podpísaná 25/02/2013, prvá platba 28/03/2013: interval je stanovený ako 1 mesiac (od 28/03/2013 po 28/02/2013) plus 3 dni (od 28/02/2013 po 25/02/2013) v jednom roku (od 28/02/2013 po 28/02/2012), ktorý má 366 dní, t.j. ako $1/12+3/366$ rokov. Všimnite si, že ak spätne počítame jeden rok od dátumu 28/02/2013, vraciame sa k rovnakému dátumu v predchádzajúcom roku, keďže existuje, t.j. k 28/02/2012 (a nie k 29/02/2012).
- Zmluva podpísaná 26/02/2013, prvá platba 29/03/2013: interval je stanovený ako 1 mesiac (od 29/03/2013 po 28/02/2013 – posledný februárový deň; nie po 01/03/2013) plus 2 dni (od 28/02/2013 po 26/02/2013) v jednom roku (od 28/02/2013 po 28/02/2012), ktorý má 366 dní, t.j. ako $1/12+2/366$.
- Zmluva podpísaná 26/02/2012, prvá platba 29/03/2012: interval je stanovený ako 1 mesiac (od 29/03/2012 po 29/02/2012, keďže tento dátum existuje) plus 3 dni (od 29/02/2012 po 26/02/2012) v jednom roku (od 29/02/2012 po 28/02/2011 – posledný februárový deň; nie po 01/03/2011), ktorý má 366 dní, t.j. ako $1/12+3/366$.

Takéto vysvetlenie poznámky c) prináša dve hlavné výhody. Po prvé, časové intervaly sú nezávislé od presného dátumu podpisu zmluvy. Pre ilustráciu si vezmeme platbu o 1 mesiac a 1 deň. Pri uplatnení pravidiel by sme dostali obdobie $1/12$ roka plus 1 deň bez ohľadu na

dátum, kedy má byť zmluva podpísaná – tento dátum v skutočnosti zväčša nie je pred podpisom zmluvy známy. Ak by tieto pravidlá neexistovali, veritelia by mohli v reklame a pred uzavretím zmluvy použiť intervaly od 29 do 32 dní, čo by mohlo viesť k významným rozdielom v RPMN. Neskôr, v okamihu podpisu zmluvy, by sa mohla hodnota RPMN líšiť od tej, ktorá bola použitá v reklamných informáciách a informáciách poskytnutých pred uzavretím zmluvy, jednoducho pre zmenenú dĺžku intervalu. Je zrejmé, že takéto rozdiely neprispievajú k porovnateľnosti RPMN pri rôznych produktoch a veriteľoch. Okrem toho sa dá povedať, že v reklame a pred uzavretím zmluvy možno v zásade použiť len bežné obdobia. Pri platbe o 1 mesiac nie je opodstatnené používať 28, 29, 30 alebo 31 dní namiesto 1/12 roka. A keď už sa použije 1/12 roka, obdobie 1 mesiaca a 1 dňa by malo byť pre koherentnosť vyjadrené ako 1/12 roka plus 1 deň.

Po druhé, tieto pravidlá jednoznačne riešia otázku priestupných rokov. To znamená, že aby sme získali obdobie dní vyjadrené v rokoch, pravidlá implikujú vydelenie počtom dní roka medzi dátumom prvej platby a príslušným dátumom v predošlom roku. Ak je napríklad zmluva uzatvorená 1. decembra 2012 a prvá platba sa uskutoční 2. februára 2012, pri uplatnení pravidiel sa použije interval 2/12 (od 2. februára 2013 po 2. december 2012) plus 1/366 (1 deň od 2. decembra 2012 po 1. december 2012 vydelený 366 dňami medzi 2. decembrom 2012 a 2. decembrom 2011). Ak by pravidlá neexistovali, veritelia by mohli deliť počtom 365, ak by brali do úvahy počet dní v bežnom roku, kedy sa platba uskutočňuje (2013), alebo počtom 366, ak by brali do úvahy počet dní v roku 2012, alebo ak by dokonca používali len dni, deliť dni v roku 2012 počtom 366 a dni v roku 2013 počtom 365. Opäť platí, že pri absencii explicitných pravidiel by bolo možné dospieť k rôznym riešeniam a rôznym hodnotám RPMN. Z týchto príkladov je zrejmé, že pravidlá sú zamerané na jednotný výpočet RPMN v rámci celej EÚ.

Poznámka c) implicitne hovorí, že ak sa vo vzorci na výpočet RPMN použijú určité časové intervaly, tieto intervaly by sa tiež mali použiť pri stanovení výšky úrokov a ďalších poplatkov použitých v danom vzorci. Z tohto dôvodu musia veritelia pri výpočte hodnôt na úhradu poplatkov uplatniť uvedenú metódu merania časových intervalov. Platí to však len na účely výpočtu RPMN. Samotné sumy, ktoré veriteľ skutočne účtuje podľa zmluvy, nie sú dotknuté, hoci aby sa predišlo zavádzaniu spotrebiteľa, ak sú tieto sumy odlišné, môže byť potrebné príslušný rozdiel vysvetliť. Uplatnenie tohto pravidla pri výpočte RPMN znamená, že ak nie sú prítomné neúrokové poplatky, RPMN sa za predpokladu použitia rovnakej metódy výpočtu rovná (skutočnej) úrokovej sadzbe úveru.

4.1.2 POZNÁMKA D)

V poznámke sa uvádza, že *„Výsledok výpočtu sa vyjadruje s presnosťou aspoň na jedno desatinné miesto. Ak sa hodnota číslice na nasledujúcom desatinnom mieste rovná alebo je väčšia ako 5, číslica na danom desatinnom mieste sa zvýši o jeden.“*

Táto poznámka určuje potrebnú mieru presnosti hodnoty RPMN, t.j. na jedno desatinné miesto (možno použiť aj vyššiu presnosť – napríklad na dve desatinné miesta, s použitím pravidla pre zaokrúhľovanie). Pokiaľ ide o zaokrúhľovanie, podotýkame, že číslica, ktorá sa ma zvýšiť o jeden, je tá na poslednom desatinnom mieste. Ak sa napríklad RPMN vyjadruje s presnosťou na jedno desatinné miesto, číslica na tomto (prvom) mieste sa zvýši o jeden, ak je číslica na nasledujúcom (druhom) desatinnom mieste väčšia alebo rovná 5; ak sa RPMN vyjadruje s presnosťou na dve desatinné miesta, potom sa číslica na tomto (druhom) mieste zvýši o jeden, ak je číslica na nasledujúcom (tretom) desatinnom mieste väčšia alebo rovná 5. Aby sme použili numerický príklad, pri hodnote 3,055 % bude RPMN s presnosťou na jedno

desatinné miesto 3,1 % a RPMN s presnosťou na dve desatinné miesta bude 3,06 %. Pri hodnote 3,054 % bude RPMN s presnosťou na jedno desatinné miesto 3,1 % a RPMN s presnosťou na dve desatinné miesta bude 3,05 %.

4.1.3 POZNÁMKA E)

Je potrebné poznamenať, že v druhom riadku poznámky e) je chyba: správne znenie je „1 až n, a vyjadrený v rokoch“ namiesto „1 až k, a vyjadrený v rokoch“.

4.2 PREDPOKLADY PRE VÝPOČET RPMN

CCD uvádza pre výpočet RPMN niekoľko predpokladov. Tieto predpoklady sú uvedené v článku 19 ods. 3 a 4 a v časti II prílohy I (v znení smernice 2011/90/EÚ), ktorá uvádza súbor desiatich dodatočných predpokladov.

Úlohou predpokladov pre výpočet RPMN je určiť niektoré zložky, ktoré majú byť zahrnuté v celkových nákladoch spojených s úverom. Je to potrebné vtedy, keď tieto zložky nie sú známe alebo ich nie je možné v čase výpočtu RPMN určiť, alebo ak sa môžu líšiť v závislosti od spôsobu uplatňovania zmluvy o úvere.

Cieľom týchto predpokladov je zabezpečiť, aby bola RPMN počítaná konzistentne v záujme lepšej porovnateľnosti jednotlivých ponúk. Formulácia „V prípade potreby“ na začiatku článku 19 ods. 5 preto odkazuje veriteľa na dodatočné predpoklady v prílohe len vtedy, keď sú tieto predpoklady potrebné v súvislosti s konkrétnou zmluvou, napr. ak sú neisté kľúčové aspekty, ako napríklad suma alebo dĺžka trvania úveru. Vo všeobecnosti však bude výpočet RPMN závisieť od podmienok konkrétnej zmluvy o úvere a výraz „v prípade potreby“ treba vykladať v tomto kontexte. Najmä predpoklad i) sa uplatní, len ak platia ostatné predpoklady a) až h) z prílohy I, keďže v opačnom prípade zabezpečujú podmienky zmluvy (podľa potreby v spojení s predpokladom j)) dostatočnú istotu.

Z článku 5 ods. 1 písm. g), článku 6 ods. 1 písm. f), článku 10 ods. 2 písm. g) a článku 10 ods. 5 písm. f) CCD vyplýva, že k RPMN sa uvádzajú predpoklady použité vo výpočte v štádiu pred a pri uzatváraní zmluvy, čo zabezpečuje transparentnosť pre spotrebiteľa a uľahčuje pochopenie hodnoty RPMN. Uvedú sa tie predpoklady, ktoré sa vzťahujú na príslušný úver, v zmysle článku 19 a časti II prílohy I.

Treba zdôrazniť, že CCD neustanovuje uplatňovanie predpokladov v oblastiach, ktoré sa netýkajú výpočtu RPMN (reklama, predzmluvné a zmluvné štádium). Ak sa však uplatnia, ich vhodnosť treba posudzovať v každom prípade individuálne. Napríklad na výpočet kompenzácie veriteľovi v prípade predčasného splatenia (článok 16) by nebolo vhodné uplatniť na budúce platby úrokové sadzby úveru na základe hodnoty dohodnutého ukazovateľa v čase uzatvorenia zmluvy (článok 10 ods. 2 písm. f)). Namiesto toho by sa mala zakladať na hodnote príslušného ukazovateľa v čase samotného predčasného splatenia.

Všetky odkazy na uzatvorenie zmluvy sú odkazmi na dátum jej vykonania. Ak nie je uvedené inak, obyčajne ide o dátum jej podpisu zmluvnými stranami (a nie dátum ukončenia).

4.2.1 PREDPOKLADY A) A B)

(a) *Ak zmluva o úvere umožňuje spotrebiteľovi čerpať finančné prostriedky ľubovoľne, celková výška úveru sa považuje za vyčerpanú okamžite a v plnej výške.*

(b) Ak zmluva o úvere umožňuje spotrebiteľovi vo všeobecnosti čerpať finančné prostriedky ľubovoľne, ale ukladá medzi rôznymi spôsobmi čerpania finančných prostriedkov obmedzenie, pokiaľ ide o výšku a časové obdobie, výška úveru sa považuje za vyčerpanú najskorším dátumom stanoveným v zmluve o úvere a v súlade s týmito obmedzeniami čerpania.

Predpoklady a) a b) určujú schému čerpania, ktorá sa má uplatniť na výpočet RPMN, ak zmluva o úvere umožňuje ľubovoľné čerpanie prostriedkov.

V súlade s predpokladom a), ak spotrebiteľ môže čerpať úvery kedykoľvek a v akejkoľvek sume, má sa za to, že celá suma úveru je čerpaná v okamihu uzatvorenia zmluvy. Ak zmluva uvádza obmedzenia, pokiaľ ide o čerpané sumy a časové obdobia medzi jednotlivými mechanizmami čerpania, tieto obmedzenia treba rešpektovať a v súlade s predpokladom b) sa suma úveru považuje za čerpanú v najskorší dátum/dátumy ustanovené v zmluve, na základe podobnej logiky ako pri predpoklade a).

Príkladom uplatnenia predpokladu b) je revolvingový úverový účet, ktorý spotrebiteľovi umožňuje ľubovoľné čerpanie, no s nasledovnými obmedzeniami počas prvých troch mesiacov: počas prvého mesiaca nie je možné žiadne čerpanie, v druhom mesiaci nemožno čerpať viac ako desatinu úveru, v treťom mesiaci je čerpanie povolené do výšky 50 % sumy úveru a od štvrtého mesiaca sa neuplatňujú žiadne obmedzenia. Z predpokladu b) vyplýva, že pri výpočte RPMN sa uplatní nasledovný plán čerpania prostriedkov: prvé čerpanie na začiatku druhého mesiaca vo výške 10 % sumy úveru (toto je najskorší možný dátum čerpania, ktorý zmluva povoľuje), druhé čerpanie vo výške 40 % na začiatku tretieho mesiaca a posledné čerpanie zvyšných 50 % úveru na začiatku štvrtého mesiaca.

Podotýkame, že predpoklady a) a b) sa vzťahujú len na zmluvy, ktoré umožňujú ľubovoľné čerpanie (zvyčajne otvorené zmluvy). Netýkajú sa zmlúv, pri ktorých spotrebiteľ nemôže rozhodovať o dátume čerpania alebo čerpanej sume, keďže ich buď určí veriteľ, alebo sú dôsledkom vplyvu externých faktorov (ako napríklad dátumu poskytnutia služieb alebo dodávky tovarov). Na tieto prípady sa namiesto predpokladu a) alebo b) môže vzťahovať bod (ii) predpokladu f) (pozri časť 4.2.5. nižšie).

A napokon, princíp dodatočného čerpania na základe výšky splateného úveru (možnosť, ktorá je k dispozícii v rámci zmlúv o revolvingových úveroch) nie je pri výpočte RPMN faktorom, pokiaľ sa neuplatňuje v rámci predpokladu e).

4.2.2 PREDPOKLAD C)

(c) Ak zmluva o úvere umožňuje čerpanie finančných prostriedkov rôznymi spôsobmi s rôznymi poplatkami alebo úrokovými sadzbami úveru, celková výška úveru sa považuje za vyčerpanú s najvyšším poplatkom a úrokovou sadzbou úveru, ktoré sa vzťahujú na najbežnejšie používaný druh mechanizmu čerpania finančných prostriedkov pri tomto type úverových zmlúv.

Tento predpoklad súvisí s existenciou rôznych foriem čerpania sumy úveru²⁹ pri rôznych poplatkoch, resp. úrokových sadzbách úveru. K tejto situácii zvyčajne dochádza v prípade

²⁹ Predpoklad sa týka mechanizmov čerpania úveru (napr. hotovostné preddavky) a nie čerpania zostatku na účte spotrebiteľa (napr. hotovostný vklad s debetnou položkou).

zmlúv o kreditných kartách, keďže sa tu obyčajne rozlišuje medzi transakciami, ako sú hotovostné preddavky, platby za nákup, prevody zostatku a transakcie v cudzej mene, pričom na každý mechanizmus čerpania sa vzťahujú rôzne sadzby, resp. poplatky. Keďže uplatňovanie rôznych sadzieb alebo poplatkov v závislosti od mechanizmu čerpania znamená rôzne RPMN, rozhodnutie o tom, ktorý mechanizmus čerpania je najvhodnejší na výpočet RPMN je relevantnou otázkou.

CCD nariaduje uplatnenie najbežnejšieho mechanizmu čerpania, no nehovorí o tom, ako ho určiť. Ak teda členské štáty chcú veriteľov usmerniť, môžu v tomto smere prijať ustanovenia, alebo môžu ponechať voľbu mechanizmu čerpania na každého veriteľa. V takom prípade z CCD vyplýva, že veriteľ by mal analyzovať, v akej miere jednotlivé mechanizmy čerpania využívajú jeho zákazníci pri danom úverovom produkte (alebo akú možno očakávať na základe reklamy), a na základe odôvodnených očakávaní zvoliť najbežnejší mechanizmus čerpania.

Rozhodnutie o najbežnejšom mechanizme by mohlo byť založené napríklad na rôznych kritériách, ako je frekvencia využitia alebo celková hodnota transakcií počas určitého obdobia.

Ak veriteľ nedokáže identifikovať najbežnejší mechanizmus a nemá ho na základe čoho odôvodnene určiť, riešením v súlade s týmto predpokladom by bolo zvoliť mechanizmus s najvyššou úrokovou sadzbou úveru a poplatkami.

4.2.3 PREDPOKLAD D)

(d) V prípade povoleného prečerpania sa celková výška úveru považuje za vyčerpanú v plnej výške a na celé obdobie trvania zmluvy o úvere. Ak obdobie trvania dispozičného úveru nie je známe, ročná percentuálna miera nákladov sa vypočíta na základe predpokladu, že trvanie úveru predstavuje tri mesiace.

Tento predpoklad ustanovuje osobitný režim pre povolené prečerpanie, pri ktorom sa celková suma úveru považuje za vyčerpanú v plnej výške a zostáva tak počas celého trvania zmluvy, čo znamená že k splateniu úveru dôjde až na konci trvania zmluvy.

Ak má úver vo forme povoleného prečerpania pevne stanovené trvanie a treba ho na konci splatiť v plnej výške (pričom nie je možné ho opätovne čerpať), berie sa do úvahy táto fixná dĺžka trvania. Vo všetkých ostatných prípadoch sa však počíta s dĺžkou trvania tri mesiace (aj keď je známe, že prečerpanie bude pravdepodobne trvať dlhšie). Týmto sa úprava povoleného prečerpania odlišuje od ostatných otvorených zmlúv (ako sú kreditné karty, úverové linky alebo iné revolvingové úvery), pri ktorých sa podľa predpokladu e)³⁰ predpokladá dĺžka trvania jeden rok.

³⁰ Fungovanie povoleného prečerpania sa od ostatných foriem úverov líši v niekoľkých znakoch. Na jednej strane, pri povolenom prečerpaní dochádza k čerpaniu úveru, až keď spotrebiteľ prekročí zostatok na svojom bežnom účte, kým pri kreditných kartách a úverových linkách úver existuje neustále, a to bez ohľadu na zostatok na akomkoľvek súvisiacom účte. Medzi ďalšie rozdiely medzi povoleným prečerpaním a kreditnými kartami patrí: 1) keď je umožnené povolené prečerpanie, spotrebiteľ môže svoj účet prečerpať z rôznych dôvodov vrátane transakcií súvisiacich s hotovostnými platbami, platobnými nástrojmi (napr. debetné karty) a úverovými nástrojmi (splátky úveru alebo úhrada poplatkov za pôžičku, kreditné karty a ďalšie formy úveru); ale v prípade kreditných kariet sa za čerpanie úveru považujú len platby vykonané kartou; 2) úverový limit pri kreditnej karte nemá protipoložku v zostatku na účte spotrebiteľa; takúto protistojnú položku možno v skutočnosti vidieť pri debetnej karte, nie pri kreditnej.

4.2.4 PREDPOKLAD E)

(e) V prípade otvorenej zmluvy o úvere sa okrem možnosti povoleného prečerpania predpokladá, že:

(i) úver sa poskytuje na obdobie jedného roka počnúc dátumom prvého čerpania a že poslednou platbou zo strany spotrebiteľa sa splatí zostatok istiny, úrokov a prípadných ďalších poplatkov;

(ii) spotrebiteľ spláca istinu v rovnakých mesačných splátkach, počnúc jeden mesiac po dni prvého čerpania. V prípadoch, keď sa istina musí úplne splatiť iba jedinou splátkou v rámci každého platobného obdobia, sa však predpokladá, že následné čerpania a splácania celej istiny spotrebiteľom prebiehajú počas obdobia jedného roka. Úroky a ďalšie poplatky sa uplatnia v súlade s uvedeným čerpaním a splácaním istiny a v súlade s tým, ako sa stanovuje v úverovej zmluve.

Na účely tohto bodu sa otvorenou zmluvou o úvere rozumie úverová zmluva bez pevne stanovenej dĺžky trvania a zahŕňa úvery, ktoré sa musia úplne splatiť v rámci určitého obdobia alebo po ňom, no len čo sú splatené, sú prístupné na ďalšie čerpanie.

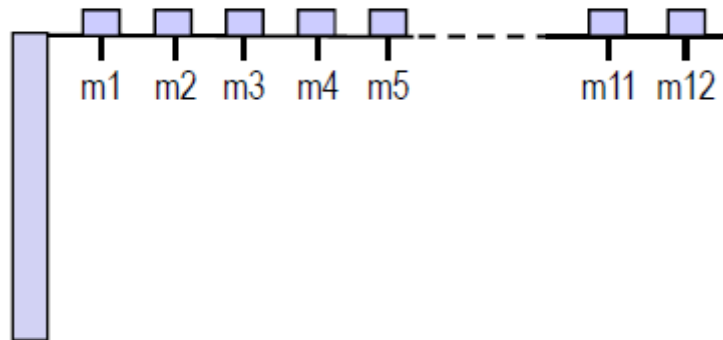
Metóda výpočtu RPMN pri otvorených zmluvách o úvere nie je priamočiara z viacerých dôvodov. Po prvé, tieto zmluvy nemajú pevne stanovené trvanie, čo výpočet RPMN komplikuje. Po druhé, tieto zmluvy majú zväčša podobu revolvingových zmlúv o úvere, čo znamená, že úver možno použiť opakovane, keď dlžník použítú sumu vráti. Dlžník sa môže rozhodnúť, koľko každý mesiac vyčerpá, a zväčša sa môže rozhodnúť, aj koľko vráti. To znamená, že žiaden z aspektov, t.j. dĺžka trvania, čerpanie, splátky ani dlžná suma v každom časovom okamihu, nie je známy vopred, keďže závisia od toho, ako dlžník s úverom nakladá. Medzi príklady zmlúv o revolvingových úveroch, ktorých sa tento predpoklad týka, patria zmluvy o kreditných kartách, tzv. charge karty a zmluvy o úverových linkách, ale nie úvery vo forme povoleného prečerpania.

Výpočet RPMN pri otvorených zmluvách o úvere si vyžaduje uplatnenie predpokladov o trvaní, čerpaní a splácaní, pričom treba dôsledne zvážiť podmienky zmluvy a zámer homogénosti v záujme lepšej porovnateľnosti RPMN jednotlivých produktov.

Ako sa uvádza v poslednom odseku predpokladu e), medzi tieto zmluvy patria prípady, keď úver treba splatiť v plnej výške v rámci určitého obdobia alebo po jeho uplynutí (čo znamená, že existuje maximálny alebo určitý počet období do úplného splatenia), no po splatení je úver opäť k dispozícii a možno ho čerpať. Takéto obdobia teda neurčujú trvanie zmluvy, pretože úver sa obnovuje a možno ho využiť aj v ďalších nasledujúcich obdobiach.

V bode (i) predpokladu e) sa pri otvorených zmluvách (okrem povoleného prečerpania) uvádza dĺžka trvania jeden rok, z čoho vyplýva, že RPMN sa určuje na základe tohto trvania. Je to primerané vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy sú otvorené a RPMN má slúžiť na porovnanie ročných nákladov. Toto ročné obdobie sa začína prvým čerpaním, takže sa má za to, že posledná platba sa vykoná rok po prvom čerpaní (t.j. ak dôjde k prvému čerpaniu 5. januára príslušného roka, posledná platba sa uskutoční 5. januára nasledujúceho roka). Tento princíp je nadradený podmienkam zmluvy, ktoré inak zvyčajne vyžadujú minimálne splátky do splatenia zostatku.

V bode (ii) je stanovená schéma splácania sumy úveru počas uvedeného ročného obdobia. Vo všeobecnosti bude takáto schéma zahŕňať rovnaké mesačné splátky istiny³¹, počnúc jeden mesiac po dátume prvého čerpania. Znázorňuje to nižšie uvedený obrázok, ktorý tiež predpokladá, že v rámci prvého čerpania sa vyčerpá celá suma úveru. Tento príklad znázorňuje zmluvu o úvere s ľubovoľným čerpaním v zmysle predpokladu a). Ako možno vidieť, v mesiacoch 1 až 12 sa predpokladá rovnomerná splátka vo výške 1/12 sumy úveru, čo znamená, že celý úver bude splatený za jeden rok.

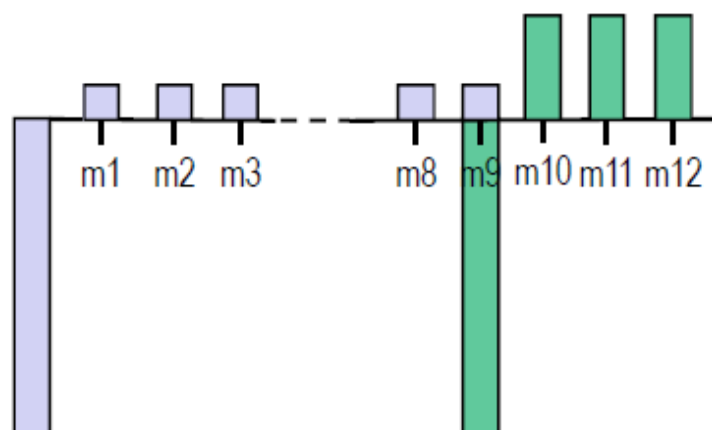

V porovnaní s ostatnými schémami splácania, ako sú napríklad minimálne splátky alebo rovnaké splátky pozostávajúce z istiny a úroku (alebo istiny, úroku a poplatkov), je pri tejto schéme rovnakých splátok istiny RPMN v porovnaní s ostatnými možnosťami pri predpokladanom trvaní jedného roka relatívne vysoká. Zároveň je pre spotrebiteľov ľahko pochopiteľná, nenabáda k nadmernému zadlžovaniu a veriteľom uľahčuje výpočet splátok a poplatkov³².

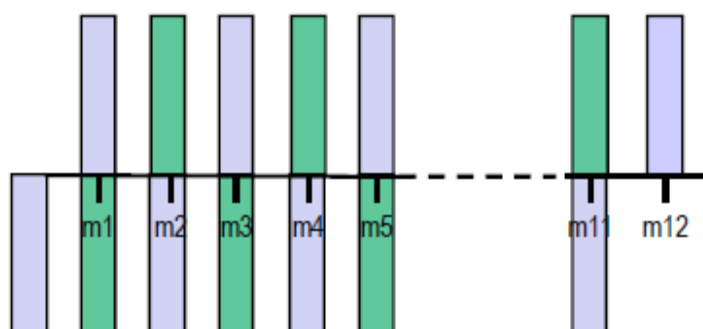
Ak sú v zmluve o úvere ustanovené opakujúce sa obdobia do úplného splatenia kratšie ako jeden rok, pričom po každom z nich možno úver opäť čerpať, tieto obdobia budú zohľadnené predpokladom rovnakých mesačných splátok istiny v rámci daného obdobia až do úplného splatenia, a potom opäť v rámci zostávajúceho obdobia až do dovŕšenia jedného roka. Tento prípad znázorňuje nasledovný obrázok, na ktorom je predpokladané maximálne obdobie do úplného splatenia deväť mesiacov a po ňom nasleduje ďalšie úplné splatenie počas zvyšných troch mesiacov. Každé z týchto období sa začína vyčerpaním celej sumy úveru. Splátka istiny je evidentne nižšia počas prvého obdobia (keďže dlžník má na splatenie deväť mesiacov) ako počas druhého (kde sú na splatenie k dispozícii len tri mesiace).

³¹ Pojem istina znamená samotnú sumu čerpaného úveru, nie úroky a ďalšie poplatky splatné v súvislosti s daným úverom.

³² Ak by rovnaké splátky pozostávali z istiny aj úroku, vyžadoval by si výpočet výšky samotných splátok istiny opakovaný proces (metóda „pokús – omyl“), keďže tieto by až spolu s úrokmi (a prípadnými ďalšími poplatkami) tvorili splátky rovnakej mesačnej hodnoty.

A napokon, v prípadoch, ako sú tzv. charge karty, pri ktorých musí byť istina pri každom splátkovom období splatená výlučne v plnej výške, no po splatení ju opäť možno v plnej výške čerpať, sa podľa predpokladu má za to, že celá výška istiny sa opakovane čerpá a spláca počas obdobia jedného roka. Znázorňuje to nasledovný obrázok na príklade zmluvy o úvere, ktorá vyžaduje úplné splatenie každý mesiac:

Pokiaľ ide o platby úrokov a ďalších poplatkov, v bode (ii) predpokladu e) sa uvádza, že ich výška sa určí z podmienok zmluvy a príslušnej schémy týkajúcej sa čerpania a splácania istiny. Napríklad v prípade kreditných kariet sa určuje čerpanie na základe predpokladu a) alebo b) a splácanie na základe bodu (i) a (ii) predpokladu e). V prípade charge kariet sa predpokladá opakované úplné čerpanie a splatenie, ako je uvedené vyššie. Kedykoľvek tieto informácie nepostačujú na určenie sumy, resp. dátumu platby úroku alebo iných poplatkov, uplatní sa predpoklad g). Tieto platby spolu so splátkami istiny určujú sumy, ktoré má spotrebiteľ v každý dátum platby uhradiť. Uvedené sumy sú alokované najskôr na splácanie úrokov a ďalších poplatkov a až potom istiny (takže sú v súlade so spôsobom zobrazenia kalendárov amortizácie).

4.2.5 PREDPOKLAD F)

(f) V prípade úverových zmlúv iných ako s možnosťou povoleného prečerpania a otvorených zmlúv o úvere uvedených v predpokladoch stanovených v písmenách d) a e):

(i) ak sa dátum alebo čiastka splátky istiny, ktorú má spotrebiteľ uskutočniť, nedá zistiť, predpokladá sa, že splátka sa uskutoční v najbližšom dátume stanovenom v úverovej zmluve a za najnižšiu čiastku, ktorá je stanovená v úverovej zmluve;

(ii) *ak dátum uzatvorenia úverovej zmluvy nie je známy, predpokladá sa, že dňom prvého čerpania je deň, ktorý vyplýva z najkratšieho intervalu medzi týmto dátumom a dátumom prvej platby, ktorú má spotrebiteľ uskutočniť.*

Z analýzy situácií opísaných v tomto predpoklade je zrejmé, že sa vzťahuje len na tie zmluvy o úvere, ktoré majú pevne stanovené trvanie, okrem úverov vo forme povoleného prečerpania. Nevzťahuje sa na otvorené zmluvy o úvere. Na ilustráciu: vyššie vidíme, že predpoklad e) si vyžaduje mesačné a rovnomerné splátky istiny pri otvorených zmluvách o úvere (okrem povoleného prečerpania). To znamená, že minimálne splátky alebo odlišné splátkové obdobia spomínané v predpoklade f) by s tým boli v rozpore a nie sú prípustné, takže pravidlá splácania podľa predpokladu f) sú obmedzené len na zmluvy o úvere s pevne stanoveným trvaním.

Tento predpoklad sa týka troch odlišných situácií:

Prvý prípad: Dátum splátky istiny nie je známy (a nemožno ho určiť) zo zmluvy. V takom prípade sa predpokladá, že platba bude vykonaná v najskorší dátum, ktorý zmluva povoľuje, čo vedie k najvyššej možnej RPMN. Ak by napríklad zmluva umožňovala spotrebiteľovi vybrať si dátum splátky za predpokladu, že to nebude neskôr ako určitý dátum, má sa za to, že k splátke dôjde v deň bezprostredne nasledujúci po dátume čerpania prostriedkov. Na druhej strane, ak by bola platba vyžadovaná v určitý dátum alebo neskôr, považuje sa za vykonanú v tento dátum.

Druhý prípad: Výška splátky istiny nie je známa (a nemožno ju určiť) zo zmluvy. V takom prípade sa za výšku splátky považuje najnižšia suma, akú zmluva povoľuje. Ak sa napríklad v zmluve od spotrebiteľa vyžaduje minimálna mesačná platba vo výške 10 % zostávajúcej časti istiny a úroku, suma časti istiny, ktorá má byť splatená, sa určí odpočítaním sumy poplatkov splatných každý mesiac od tejto minimálnej platby. Tak získame minimálnu splátku istiny. Voľba najnižších splátok sa preferuje pred vyžadovaním najvyšších splátok, keďže to by znamenalo úplné splatenie úveru za veľmi krátky čas, čo by bolo nerealistické. V prípade najnižších splátok sa posledná splátka nepočíta ako minimálna, ale predstavuje zostatok v zmysle predpokladu g). Treba tiež poznamenať, že ak má spotrebiteľ k dispozícii rôzne schémy splácania, ako napríklad minimálne percento sumy úveru, minimálnu sumu alebo rovnaké splátky, berie sa na účely výpočtu RPMN do úvahy len jedna z nich, a to tá, pri ktorej je najnižšia prvá splátka.

Tretí prípad: Dátum uzatvorenia zmluvy nie je v čase reklamy alebo pred uzatvorením zmluvy známy, čo má vplyv na dĺžku intervalu do prvej splátky zo strany spotrebiteľa. Týka sa to aj situácií, keď je známy dátum uzatvorenia zmluvy, ale nie je známy dátum prvého čerpania (keďže neplatia predpoklady a) a b) a dátum čerpania nemožno inak určiť). Ako príklad takejto situácie možno uviesť zmluvu o viazanom úvere s neznámym dátumom dodania financovaného tovaru alebo služby, pričom k čerpaniu úveru dochádza alebo sa začína práve dátumom dodania.³³

Medzi príklady týchto situácií patria:

- zmluvy o úvere, pri ktorých sa vyžadujú platby v konkrétne dátumy (napr. prvý deň každého mesiaca) bez ohľadu na to, kedy sa zmluva uzatvorí;

³³ V tomto prípade bod (ii) predpokladu f) hovorí o dátume dodania tovaru alebo služby, nie o dátume uzatvorenia zmluvy.

- zmluvy o úvere, pri ktorých interval po prvú platbu závisí od dátumu prvého čerpania. V zmluve sa napríklad môže uvádzať, že ak k čerpaniu dôjde do 15. dňa v mesiaci vrátane, splátka je splatná v prvý kalendárny deň nasledujúceho mesiaca. Ak k čerpaniu dôjde po 15. dni v mesiaci, potom je splátka splatná v prvý deň druhého nasledujúceho mesiaca.

Predpoklad f) hovorí, že ak dátum prvého čerpania nie je známy, považuje sa zaň dátum, pri ktorom je interval medzi týmto dátumom a dátumom prvej splátky zo strany spotrebiteľa najkratší, čo vedie k najvyššej možnej RPMN.

Pokiaľ ide o prvý z vyššie uvedených príkladov, t.j. platby v konkrétne dátumy, znamená to, že za dátum prvého čerpania sa považuje deň pred dátumom prvej platby. V druhom prípade by bol najkratší interval do prvej splátky 14 dní (berúc do úvahy najkratšie možné obdobie, teda od 15. februára do 1. marca nepriestupného roka). To znamená, že prvé čerpanie sa predpokladá 15. februára. Uvedené intervaly jedného, resp. 14 dní, by sa mali pri týchto zmluvách použiť v reklame a pred uzavretím zmluvy na určenie intervalu po prvú platbu, za predpokladu, že podmienky zmluvy s týmito intervalmi súhlasia³⁴. Intervaly pre ďalšie platby sa určia pripočítaním mesiacov k týmto prvým intervalom v súlade s poznámkou c).

Podobná logika platí v prípade, ak dátumy platieb nie sú známe (prvý prípad vyššie), pretože závisia od dátumov prijatia výpisov z účtu. Pokiaľ sa neurčí inak, v takejto situácii sa má za to, že výpis z účtu je spotrebiteľovi doručený v prvý deň po skončení zúčtovacieho obdobia a platba sa vykoná v ten istý deň. To znamená, že ak sa zúčtovacie obdobie končí na konci mesiaca, predpokladá sa, že spotrebiteľ dostane výpis v prvý deň nasledujúceho mesiaca a zaplatí okamžite.

4.2.6 PREDPOKLAD G)

(g) Ak sa dátum alebo čiastka splátky istiny, ktorú má spotrebiteľ uskutočniť, nedá zistiť na základe úverovej zmluvy alebo predpokladov stanovených v písmenách d), e) alebo f), predpokladá sa, že sa platba uskutočňuje v súlade s dátumami a podmienkami požadovanými veriteľom, a ak tieto údaje nie sú známe:

- (i) úroky sa platia spoločne so splácaním istiny;*
- (ii) neúrokové poplatky vyjadrené jedinou sumou sa platia v deň uzavretia úverovej zmluvy;*
- (iii) neúrokové poplatky vyjadrené ako niekoľko platieb sa platia v pravidelných intervaloch počnúc dňom prvej splátky istiny, a ak čiastka takýchto platieb nie je známa, predpokladá sa, že ide o rovnaké čiastky;*
- (iv) poslednou platbou sa splatí zostatok istiny, úrokov a prípadných ďalších poplatkov.*

Tento predpoklad sa vzťahuje na všetky druhy zmlúv o úvere, či už otvorené, alebo neotvorené (vrátane úverov vo forme povoleného prečerpania). Jeho účelom je určiť dátum, resp. sumu splátky istiny, úrokov alebo iných poplatkov, ak nie sú známe a nemožno ich určiť

³⁴ Ak je napríklad stanovená dĺžka trvania úveru presne tri roky, platby sú mesačné a poslednou platbou sa na konci tretieho roka splatí zostávajúca časť, je jasné, že prvá platba sa uskutoční mesiac po dátume prvého čerpania, takže predpoklad f) nie je potrebný.

na základe zmluvy a ak riešenie nemožno nájsť ani s pomocou predchádzajúcich predpokladov.

Potreba určiť tieto veličiny môže nastať, ak zmluva o úvere neuvádza dátum alebo výšku platby. Môže sa tak napríklad stať, ak sa vyžadovala úhrada poplatku vo výške 10 EUR, no dátum platby nebol uvedený. Dátumy alebo sumy platieb by tiež mohli byť na uvážení veriteľa – napríklad, ak zmluva hovorí o vystavovaní mesačných výpisov z účtu s uvedením dátumu platby, no ponecháva veriteľovi určitú vôľu v otázke toho, kedy bude ktorý výpis vystavený.

Podľa prvého odseku predpokladu g) majú byť pred formulovaním akýchkoľvek dodatočných predpokladov vo veci dátumov a súm rešpektované podmienky, ktoré vyžaduje veriteľ. Pri príklade s výpismi z účtu vystavovanými podľa uváženia veriteľa, ak je zúčtovacím obdobím každý kalendárny mesiac a každý mesačný výpis z účtu sa vystavuje na štvrtý deň nasledujúceho mesiaca, pričom je v ňom ako dátum splatnosti stanovený 25. deň, od spotrebiteľa sa v tento deň očakáva platba (hoci to nie je uvedené v samotnej zmluve). Podobne sa očakáva, že aj poplatok, ktorý je splatný 14 dní odo dňa vystavenia výpisu, bude v tento deň uhradený.

Body (i) a (iii) predpokladu sú praktickej povahy a predpokladajú pravidelnú úhradu úrokov a ostatných opakujúcich sa poplatkov. Keďže istina a úroky sú vzájomne závislé, aj frekvencia platieb úrokov je naviazaná na splácanie istiny. Suma úrokov splatných v každom prípade je suma pripísaná do dátumu splatenia istiny a bude sa považovať za splatenú spolu so splatením istiny.

Frekvencia úhrady iných opakovaných neúrokových poplatkov závisí od počtu takýchto platieb. Pokiaľ ide o sumy, ak nie sú pri neúrokových poplatkoch známe, predpokladajú sa rovnaké platby. Tie môžu zodpovedať načasovaniu splátok istiny, ale nemusia, v závislosti od počtu neúrokových platieb.

Bod (ii) predpokladu, ktorý sa týka jednorazových poplatkov, vedie k najvyššej možnej RPMN.

Bod (iv) zabezpečuje úplné splatenie úveru a všetkých úrokov a neúrokových poplatkov na konci platnosti zmluvy. Pri otvorených zmluvách okrem úverov vo forme povoleného prečerpania je to tiež zahrnuté v predpoklade e) bod (i) s cieľom zabezpečiť úplné splatenie na konci predpokladaného trvania jeden rok.

4.2.7 PREDPOKLAD I)

(i) Ak sa na obmedzený čas alebo pre obmedzenú čiastku ponúkajú rôzne úrokové sadzby a poplatky, za príslušnú úrokovú sadzbu a poplatky sa považuje najvyššia úroková sadzba a poplatky za celkový čas trvania zmluvy o úvere.

Predpoklad i) platí tam, kde sú na určité obmedzené časové obdobie alebo na rôzne úverové sumy ponúkané odlišné úrokové sadzby úveru, resp. poplatky. Medzi tieto prípady patria produkty so zníženou alebo dokonca nulovou uvádzacou úrokovou sadzbou, ktoré majú prilákať zákazníkov, napríklad na trhu s kreditnými kartami, alebo pri úveroch nízkej hodnoty, napríklad vo forme povoleného prečerpania.

Tento predpoklad sa uplatní, keď v čase výpočtu RPMN nie sú známe relevantné zložky úveru, ktoré určujú uplatnenie a účinok rôznych úrokových sadzieb alebo poplatkov na

RPMN. Napríklad úvodné sadzby alebo poplatky s obmedzeným trvaním sa neberú do úvahy pri výpočte RPMN pri otvorených zmluvách o úvere, kde nie je v čase výpočtu RPMN známa dĺžka trvania úveru, ani v prípadoch, kde nie je vopred známa suma úveru. Ďalším príkladom by mohli byť znížené sadzby alebo poplatky v závislosti od určitého konkrétneho vzorca čerpania, resp. splácania. Spotrebiteľovi môže byť ponúknutý splátkový kalendár počas prvých troch mesiacov alebo čerpanie v rámci určitého obdobia³⁵, a pokiaľ pre neho nie sú takéto vzorce záväzné, znížené sadzby alebo poplatky sa neberú pri výpočte RPMN do úvahy.

V každom prípade je cieľom pri výpočte RPMN brať do úvahy len tie výhody, ktoré sú v čase výpočtu RPMN isté a kvantifikovateľné, čím vznikne realistická miera nákladov spojených s úverom a RPMN. Ak tieto výhody nie sú isté alebo kvantifikovateľné, RPMN by sa mala počítať za najhorších možných podmienok. Pri tomto scenári treba takéto výhody ignorovať a nezahrňať ich do výpočtu RPMN.

Predpoklad (i) sa týka „celého trvania zmluvy o úvere“. Môžu nastať prípady, keď je zmluva otvorená, no úver sa považuje za splatený v určitom časovom rámci, obyčajne jeden rok (v zmysle predpokladu e)). Bez ohľadu na to sa v zmysle predpokladu i) uplatní vyššia úroková sadzba úveru alebo poplatok aj vtedy, ak sú splatné neskôr, ako je predpokladané trvanie úveru. Ročný poplatok napríklad môže byť odpustený v roku 1, no stáva sa splatným v roku 2. Ak je výška tohto poplatku v roku 2 známa alebo ju možno určiť, treba ju do výpočtu RPMN zahrnúť.

4.2.8 PREDPOKLAD J)

(j) V prípade zmlúv o spotrebiteľskom úvere, pri ktorých sa dohodla fixná úroková sadzba úveru na počiatočné obdobie, na ktorého konci sa určí nová úroková sadzba úveru, ktorá sa bude následne pravidelne upravovať v súlade s dohodnutým ukazovateľom, vychádza výpočet ročnej percentuálnej miery z predpokladu, že na konci obdobia s fixnou úrokovou sadzbou úveru je úroková sadzba úveru rovnaká ako v čase výpočtu ročnej percentuálnej miery na základe hodnoty dohodnutého ukazovateľa v tom čase.

Tento predpoklad sa týka zmlúv, pri ktorých sa dohodne fixná úroková sadzba úveru na počiatočné obdobie, po ktorom sa úroková sadzba úveru určí a následne upravuje podľa dohodnutého ukazovateľa. Pomocou tohto predpokladu sa určuje sadzba po skončení počiatočného obdobia s fixnou sadzbou. Konkrétne sa predpokladá, že po skončení počiatočného obdobia s fixnou sadzbou bude úroková sadzba úveru určená na základe hodnoty dohodnutého ukazovateľa v čase výpočtu RPMN.

Treba poznamenať, že môže byť potrebné predpoklad j) uplatňovať v spojení s predpokladom i), ak sú relevantné oba.³⁶ Inými slovami, ak sa v zmysle predpokladu i) neberie do úvahy uvádzacia sadzba alebo poplatok z dôvodu, že táto výhoda nie je istá a kvantifikovateľná, potom sa tento predpoklad uplatní bez ohľadu na to, či je sadzba po skončení počiatočného obdobia ustanovená v zmluve, alebo či ju možno zistiť pomocou predpokladu j).

³⁵ Napríklad úverový produkt, ktorý ponúka nulovú úrokovú sadzbu úveru pri čerpaní počas prvých deviatich mesiacov. V tomto prípade by uplatnenie predpokladu a) o okamžitom čerpaní celej sumy znamenalo, že spotrebiteľovi budú prezentované výrazne nižšie náklady spojené s úverom (a RPMN). Pre spotrebiteľa môže byť nerealistické ich dosiahnuť, pokiaľ v praxi nevyčerpá celú sumu. Podobným príkladom je úver, ktorý ponúka odpustenie ročného poplatku, ak spotrebiteľ vyberie určitú sumu úveru počas prvých troch mesiacov. Opäť tu platí, že uplatnenie predpokladu a) by znamenalo prezentáciu extrémne nízkych nákladov spojených s úverom (a RPMN), ktoré spotrebiteľ nemusí reálne dosiahnuť.

³⁶ Podotýkame, že žiaden z týchto predpokladov nevyklučuje uplatnenie toho druhého.

Například při otvorených zmluvách o úvere (ako sú zmluvy o kreditných kartách alebo úvery vo forme povoleného prečerpania) nie je úžitok z nižšej fixnej alebo variabilnej sadzby istý a kvantifikovateľný, a teda by nemal byť podľa predpokladu i) braný do úvahy pri výpočte RPMN. Platí to bez ohľadu na to, či sa nižšia sadzba uplatňuje na začiatku zmluvy, alebo neskôr.

Pre ilustráciu súčasného uplatnenia predpokladu i) a j) na otvorené zmluvy o úvere použijeme príklad, kde je stanovená fixná úroková sadzba úveru 1 % na dva roky, a potom sa vráti na (variabilnú) sadzbu Euribor plus 1 %. Ak je v čase výpočtu RPMN sadzba Euribor 2,1 %, uplatnenie predpokladu j) znamená, že sa uvažuje s úrokovou sadzbou úveru po prvých dvoch rokoch na úrovni 3,1 % (2,1 % + 1 %) a má sa za to, že na tejto úrovni zostáva po zvyšok trvania zmluvy. Táto je vyššia ako úvodná fixná sadzba, ktorá sa teda v zmysle predpokladu i) neberie do úvahy. To znamená, že sa predpokladá úroková sadzba úveru na úrovni 3,1 % počas celého trvania zmluvy. Ak by sa však stanovila fixná úroková sadzba úveru na 2 roky na úrovni 4 % a neskôr by sa vrátila k sadzbe Euribor plus 1 %, najvyššia úroková sadzba úveru, ktorá by sa považovala za platnú počas celého trvania zmluvy, by bola 4 % (a nie 3,1 %).

K súčasnému uplatneniu predpokladov i) a j) môže dôjsť aj v prípade neotvorených zmlúv. Zmluva napríklad môže mať pevne stanovené trvanie, no spotrebiteľ môže úver ľubovoľne čerpať, resp. splácať (či už v plnej miere, alebo v rámci obmedzení), takže výšku úveru v ktoromkoľvek okamihu, a teda ani sumu, na ktorú sa úroková sadzba úveru vzťahuje, nemožno určiť inak, ako za použitia predpokladov z prílohy I. V takomto prípade by sa mal uplatniť predpoklad i) aj vtedy, ak sa zároveň uplatňuje predpoklad j).

Na druhej strane, ak je výška a trvanie úveru známe, možno predpoklad j) uplatniť nezávisle od predpokladu i). Povedzme napríklad, že je známe, že 1. januára bude čerpaná suma 2 000 EUR, ktorá bude splácaná mesačne v sumách podľa zmluvy počas obdobia troch rokov. Úroková sadzba úveru je v prvom roku 5 %, v druhom roku je to Euribor plus 1 % a v treťom Euribor plus 2 %. Povedzme, že v čase uzatvorenia zmluvy je sadzba Euribor 6 %. V zmysle predpokladu j) bude sadzba v druhom roku 7 % a v treťom roku 8 %. Všetky ostatné prvky výpočtu RPMN sú však známe a kvantifikovateľné, takže nie je potrebné uplatňovať predpoklad i). V takomto prípade by sa mali vo výpočte RPMN použiť nižšie sadzby rokov 1 a 2.

Inými slovami, ak sa uplatňuje **len** predpoklad j) prílohy I, nie je potrebné uplatňovať aj predpoklad i). Ak sa však uplatňuje **akýkoľvek ďalší** predpoklad z prílohy I (napríklad z dôvodu, že nie je známa alebo sa mení suma alebo trvanie úveru), znamená to aj uplatnenie predpokladu i).

Pokiaľ ide o vzájomnú previazanosť predpokladu j) a článku 19 ods. 4, treba poznamenať, že predpoklad j) nie je výnimkou z predpokladu podľa článku 19 ods. 4. Tieto predpoklady sa dopĺňajú.

Článok 19 ods. 4 sa týka úrokových sadzieb úveru a poplatkov, ktoré sa môžu meniť spôsobom, ktorý nie je kvantifikovateľný v čase výpočtu RPMN. V takýchto prípadoch sa má za to, že sadzby a poplatky zostanú fixné vo vzťahu k pôvodnej úrovni až do konca platnosti zmluvy. Predpoklad j) sa týka tých zmlúv, pri ktorých sa dohodne fixná úroková sadzba úveru na počiatkové obdobie, po ktorom je úroková sadzba úveru variabilná (a to periodicky upravovaná na základe dohodnutého ukazovateľa). Tento predpoklad j) ukazuje, že riešenie v zmysle článku 19 ods. 4 by sa malo použiť pre obdobie uplatňovania variabilnej sadzby (kde

sa poplatky menia a nie sú kvantifikovateľné v čase výpočtu RPMN). To znamená, že fixná sadzba sa uplatňuje na počiatočné obdobie a variabilná na zvyšok trvania zmluvy, pričom táto sa určí na základe hodnoty ukazovateľa v čase výpočtu RPMN.

Článok 19 ods. 4 tiež ponúka riešenie v prípadoch, keď je zmena sadzby len jednou z možností (napr. ak zmluva ustanovuje, že po skončení počiatočného obdobia s fixnou úrokovou sadzbou úveru možno namiesto prechodu na variabilnú úrokovú sadzbu úveru dohodnúť novú fixnú sadzbu). Naopak predpoklad j) platí len tam, kde je známe, že sa sadzba zmení.

Môžu nastať prípady, keď je vopred známe, že sadzba sa zmení, a túto zmenu možno pomocou predpokladu j) určiť, no nie je známe ani nemožno určiť načasovanie danej zmeny (napríklad k zmene dôjde na základe uváženia veriteľa, alebo závisí od externých okolností). V takýchto prípadoch sa na určenie novej sadzby uplatní predpoklad j) a následne sa použije predpoklad i) s cieľom zabezpečiť, aby sa na celé trvanie zmluvy uplatnila najvyššia sadzba a poplatky.